

GROEN LINKS AMERSFOORT

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026**

**SAMEN VERDER VOOR EEN GROENE EN
SOCIALE STAD**

Dit programma is op 13 november 2021 vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering van GroenLinks Amersfoort.

VOORWOORD

Amersfoort is voor mij de stad die het hele leven in zich heeft. De stad waar je in een half uurtje helemaal van zuid naar noord fietst. De stad waar de Eempolder, de Gelderse Vallei en de Utrechtse Heuvelrug bij elkaar komen. Het is ook de stad waar altijd wat te doen is: elk weekend is er wel een optreden of een festival. Of je van jazz houdt of meer van poppen in het park; er is voor iedereen wat. We sporten veel en met Femke Bol en de paralympische zwemploeg hebben we onze eigen Olympische helden.

Amersfoort is een stad waar we omzien naar elkaar. Waar je spullen naar de kringloopwinkel brengt en meedoet als taalmaatje voor nieuwkomers. Waar duizenden vrijwilligers en mantelzorgers er zijn voor de ouderen en mensen met een beperking. Waar sociale tuinlieden mensen in lastige omstandigheden weer laten genieten van hun tuin.

Maar Amersfoort heeft ook rauwe randjes. Kinderen die opgroeien in armoede of narigheid. Mensen die zich buitengesloten voelen omdat ze niet mee kunnen doen in de samenleving. Jarenlang stond in onze stad de auto op een voetstuk. Nu hebben we problemen met gevaarlijke verkeerssituaties, lawaai en vuile lucht. Het is vrijwel onmogelijk nog een betaalbaar huis te vinden. En misschien wel het grootste probleem van deze tijd: de aarde warmt op. Ook wij moeten aan de slag om dat tegen te gaan en de stad aan te passen aan het veranderde klimaat.

Het is aan jou om te kiezen. Ik kies voor verandering. Voor het bouwen van woningen met respect voor de bestaande stad. Voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Voor vergroening van onze openbare ruimte en vermindering van CO2-uitstoot. Vier jaar geleden hebben we het vertrouwen gekregen van de kiezer en die verandering in gang gezet. Maar we zijn er nog niet. Een sterk GroenLinks blijft nodig om door te zetten. Hoe we dat de komende vier jaar willen doen, lees je in dit verkiezingsprogramma.

Laat je inspireren en kies samen met mij voor verandering!

*Astrid
Janssen*

Lijsttrekker GroenLinks Amersfoort

INHOUD

ONS PROGRAMMA IN TIEN PUNTEN	3
1. BETAALBARE WOONRUIMTE VOOR IEDEREEN	5
2. DUURZAAM EN KLIMAATNEUTRAAL	11
3. EEN VERBONDEN SAMENLEVING	15
4. ZORG VOOR ELKAAR	22
5. EERLIJK DELEN IN EEN GROENE ECONOMIE	27
6. DE STAD IN BALANS MET DE NATUUR	30
7. EEN LEEFBARE OPEN RUIMTE	34
8. BESTUUR EN FINANCIËN	39
DANK	42

ONS PROGRAMMA IN TIEN PUNTEN

1. EEN BETAALBARE WONING VOOR IEDEREEN

Wij zorgen dat er duizend nieuwe woningen per jaar komen. We zetten in op betaalbare woningen en bieden ruimte voor alternatieve woonvormen en creatieve oplossingen zoals woningsplitsing en 'kangoeroewoningen'. Uitbuiting door huisjesmelkers en opkoop van woningen door speculanten leggen we aan banden. Woningen zijn bedoeld om in te wonen. Niet om veel geld aan te verdienen.

2. EEN DUURZAME EN KLIMAATNEUTRALE STAD

Op klimaatgebied is er geen tijd meer voor getreuzel. Ook in Amersfoort moeten we vaart maken. We trekken daarom structureel geld en menskracht uit voor de uitvoering van het programma Duurzame Stad. We bewaken dat de energietransitie eerlijk, betaalbaar en transparant verloopt. We zorgen dat iedereen kan deelnemen en dat de lasten en lusten eerlijk worden verdeeld.

3. EEN GEZONDE STAD MET TOEGANKELIJKE ZORG

GroenLinks zorgt voor een stad waarin je gezond kunt leven: groene wijken met schone lucht en voldoende ruimte om te bewegen. Dat is het fundament van een gezonde stad. Iedereen die dat nodig heeft, moet kunnen rekenen op goede zorg en hulp. Daar investeren wij in. We maken een einde aan wachtlijsten en stoppen met nodeloze regedruk. Professionals worden weer de baas van hun eigen werk.

4. MEER DOEN MET DEZELFDE RUIMTE

We houden de stad compact door nieuwbouw in de bestaande stad, transformatie van leegstaande kantoren en herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen. Voor de periode na 2030 maken we een plan om op bedrijventerrein de Isselt nog eens circa 3.000 woningen te realiseren. Het buitengebied laten we groen. We kiezen vaker voor hoogbouw en we bevorderen de doorstroming om zo in de vraag naar eengezinswoningen te voorzien.

5. MEER FIETS, MINDER AUTO

Amersfoort is toe aan een nieuwe visie op mobiliteit en bereikbaarheid. De openbare ruimte die de afgelopen decennia is opgeofferd aan de auto, heroveren we en geven we terug aan fietsers, voetgangers en spelende kinderen. We maken de Stadsring autoluw. Binnen de bebouwde kom wordt 30 km/uur de norm. Bij herinrichting van straten is een klimaatadaptieve inrichting (met bijvoorbeeld grasbeton parkeerplaatsen) de norm. Woonstraten krijgen meer groen en minder parkeerplaatsen. We zijn daarin als gemeente ambitieus.

6. RUIMTE VOOR NATUUR EN WATER

We gaan door met het planten van extra bomen: duizend per jaar. We bieden meer ruimte voor biodiversiteit en water. Alle daken krijgen groen of zonnepanelen. Regenpijpen koppelen we af van het riool. We zorgen voor ecologische verbindingen tussen groene gebieden en maken hier aantrekkelijke beweeggrondjes. De 'missing links' lossen we op. Zo wordt de openbare ruimte gezond, natuurrijk én beter bestand tegen klimaatverandering.

7. EEN VERBONDEN SAMENLEVING WAARIN IEDEREEN MEEDOET

GroenLinks staat voor gelijke kansen in het onderwijs. We willen een centraal aanmeldbeleid voor de basisscholen zodat er beter gemengde scholen ontstaan en scholen een ontmoetingsplek in de wijk kunnen zijn. Verder investeren we in de culturele sector. Er komen culturele zondagen. Racisme en discriminatie op de woningmarkt, arbeidsmarkt, in het uitgaansleven of waar dan ook, pakken we keihard aan.

8. LEEFBARE WIJKEN

Samen met corporaties en ontwikkelaars investeren we in kwaliteit en leefbaarheid van wijken en buurten. De energietransitie en de woningbouwopgave grijpen we daarvoor aan als kans. We gaan met bewoners in gesprek om te kijken wat een buurt nodig heeft en we betrekken hen actief bij de uitvoering van maatregelen.

9. KANSEN EERLIJK VERDELEN

Iedereen moet kunnen delen in de rijkdom van onze stad. Wij kiezen voor brede welvaart. We zorgen voor een coronafonds waarmee we investeren in een groene economie. We gebruiken de energietransitie als banenmotor. Bestaanszekerheid is een recht van iedereen. Daarom bestrijden we armoede met alle mogelijke middelen. We investeren in schuldhulpverlening en we zorgen voor ruimhartige armoederegelingen.

10. DE KRACHT VAN DE STAD BETER BENUTTEN

We maken beter gebruik van de kracht van de stad: de ervaringsdeskundigheid van bewoners, de energie van ondernemers en de inventiviteit van kinderen. We voeren een eerlijk financieel beleid waarin de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Als er bezuinigen nodig zijn, worden de meest kwetsbare inwoners ontzien.

1. BETAALBARE WOONRUIMTE VOOR IEDEREEN

Over twintig jaar wonen er circa 180.000 mensen in Amersfoort. De zorg voor voldoende woonruimte is een enorme opgave. Nu al moet je acht tot twaalf jaar wachten op een sociale huurwoning. Starters en mensen met lage inkomens komen nauwelijks aan de bak. Ook veel mensen met een middeninkomen zijn praktisch kansloos op de woningmarkt. Een dak boven je hoofd is een grondrecht, maar in de praktijk is dat grondrecht voor lang niet iedereen vanzelfsprekend. Bij het bestrijden van de woningnood speelt de gemeente een belangrijke rol. Dit vormt een van de grootste uitdagingen voor het volgende gemeentebestuur.

Het is te simpel om als een kip zonder kop meer woningen te bouwen. Dan winnen vooral de rijken, maar verliezen we de kwaliteit van de stad uit het oog en lossen we de problemen voor mensen met een kleine beurs niet op. Op initiatief van GroenLinks werd in 2019 het Deltaplan Wonen vastgesteld. Hierin is vastgelegd welke eisen we opleggen aan private ontwikkelaars. Bijvoorbeeld hoeveel procent sociale en middeldure woningen zij minimaal moeten bouwen. Ook staat erin welke rol de gemeente heeft om de woningbouw te versnellen en de doorstroming te bevorderen. Dit heeft niet alleen geholpen om meer geschikte woningen te realiseren, maar ook om een heldere opdracht neer te leggen bij de bouwers. Dat maakt het bouwen sneller en eerlijker. In de komende raadsperiode is structureel meer geld en menskracht nodig voor uitvoering van het Deltaplan Wonen. Verder zetten we in op meer variatie in woonvormen, bouwen binnen de bestaande stad en kwaliteitsverbetering in combinatie met verduurzaming.

Wonen moet betaalbaar zijn voor iedereen

Meer bouwen alléén is niet voldoende. Het gaat er vooral om dat er genoeg betaalbare woningen zijn. Juist voor mensen voor wie de tekorten het grootst zijn.

GroenLinks wil daarom bij bouwprojecten minimaal 35 procent sociale huurwoningen en minimaal 20 procent woningen in het middensegment. Per wijk kunnen die percentages overigens verschillen. In gebieden met relatief weinig sociale huurwoningen, zoals De Berg en Hoogland, willen we het percentage verhogen. In Liendert, Koppel en Kruiskamp, waar al relatief veel sociale huurwoningen zijn, zijn we daar terughoudend mee. Op die manier worden wijken beter gemengd. De verkoop van huurwoningen leggen we aan banden: sociale huurwoningen moeten ook in toekomst in dit segment beschikbaar blijven.

Verder willen we op verschillende manieren de prijsstijgingen op de woningmarkt beteugelen. Zo worden exorbitante prijzen in de vrije sector onder meer veroorzaakt door beleggers die op grote schaal woningen opkopen om ze vervolgens tegen onredelijk hoge prijzen te verhuren ('buy to let'). Hier moet een einde aan komen. Een woning is om in te wonen, niet om mee te speculeren en veel geld aan te verdienen.

Onze programmapunten

- Bij bouwprojecten handhaven we minimaal 35 procent sociale huurwoningen en 20 procent woningen in het middensegment (koop en huur). De zogenoemde 'instandhoudingstermijnen' voor middeldure huurwoningen willen we net als bij sociale huurwoningen uitbreiden naar onbepaalde tijd. Met ontwikkelaars maken we hierbij harde afspraken over de huurprijzen, maximale huurverhogingen en het aanbieden van vaste huurcontracten.
- In prestatieafspraken met woningcorporaties maken we afspraken over de bouw van voldoende sociale huurwoningen, ook voor specifieke doelgroepen. We zien graag dat de corporaties ook gereguleerde woningen gaan bouwen in het middensegment.
- We willen dat corporaties geen sociale huurwoningen meer verkopen of tegen een veel hogere huur in de vrije sector aanbieden ('liberalisatie'). Sociale huurwoningen moeten sociaal blijven.
- Als sociale huurwoningen tóch worden verkocht, dan alleen in wijken met bovengemiddeld veel sociale huurwoningen en alleen aan mensen die nu al in een sociale huurwoning wonen. Dan bevordert het de doorstroming. Daarnaast moeten in dat geval een zelfbewoningplicht en terugkoopregeling gelden om prijsopdrijving te voorkomen.
- We willen een 'Fonds Betaalbare Koop' opzetten. Hiermee wordt de prijs van een goedkope koopwoning laag gehouden doordat een eigenaar bij verkoop verplicht is deze aan de gemeente of een corporatie terug te verkopen. Goedkope koopwoningen blijven dan betaalbaar voor mensen met een middeninkomen.
- Opkoop door beleggers leggen we aan banden en bij nieuwe koopwoningen handhaven we de zelfbewoningplicht en het anti-speculatiebeding. Waar mogelijk breiden we dit verder uit.
- Voor het verhuren van een woning of kamer voeren we een verhuurvergunning in. Die wordt ingetrokken als een verhuurder zijn huurders uitbuit, niet zorgt voor fatsoenlijke woonomstandigheden of discrimineert bij toelating.

Bouwen voor de toekomst

De groei van Amersfoort bestaat voor zo'n 80 procent uit 70-plussers en huishoudens waar de kinderen zijn uitgevlogen ('empty nesters'). Velen van hen zijn in een grote eengezinswoning blijven wonen, maar hebben die ruimte niet meer nodig. Zij willen best verhuizen, maar vinden geen geschikt alternatief. Zo wordt het tekort aan woonruimte voor een deel veroorzaakt door een mismatch tussen vraag en aanbod.

De woningnood kan voor een deel worden opgelost door de bestaande woningvoorraad beter te benutten en de doorstroming te bevorderen. Bij de bouw van nieuwe woningen moet daarom beter worden gekeken naar de woonwensen van potentiële doorstromers. Ook voor mensen met alternatieve woonwensen, woon-zorgcombinaties, woongroepen en collectief particulier opdrachtgeverschap (cpo) is meer aandacht nodig. We willen dat de gemeente variatie bevordert. Bijvoorbeeld door meer te doen voor bijzondere doelgroepen zoals kwetsbare mensen, ouderen met een migratieachtergrond en mensen met een GGZ-achtergrond. Daarbij moet vaak ook zorg in huis kunnen worden geleverd (zie daarvoor hoofdstuk 4). Voor ouderen willen we dat er woonruimte komt tussen een zelfstandige woning en wonen in een instelling.

Onze programmapunten

- Bij de bouw van nieuwe woningen leggen we de focus op woningen voor starters, doorstromers en eenpersoonshuishoudens. Voor eengezinswoningen zetten we vooral in op doorstroming.
- Om de woningnood op korte termijn te verlichten, zorgen we ook voor meer tijdelijke woningen.
- De gemeente moet woningdelen, woningsplitsing en het bijbouwen van 'mantelzorgwoningen' of 'kangoeroewoningen' makkelijker maken.
- Collectief particulier opdrachtgeverschap (cpo) levert een bijdrage aan differentiatie van het woningbestand. De gemeente moet cpo-groepen beter ondersteunen en projecten mogelijk maken, zowel bij nieuwbouw als bij transformatieprojecten. Ook woningcorporaties moeten cpo-groepen actiever ondersteunen. Met corporaties leggen we dat in prestatieafspraken vast.
- Voor ouderen die in een woongroep met elkaar hun zorgvraag willen oplossen, creëren we woonvormen die tussen zelfstandig wonen en wonen in een instelling inzitten. We willen dat de gemeente zich actief inzet voor woongemeenschappen van oudere migranten met een specifieke culturele achtergrond. Voor mensen met een GGZ-achtergrond willen we dat de gemeente zorgt voor verschillende vormen van begeleid wonen.
- Bij Ruimte-voor-Ruimte-projecten (je sloopt iets, dus je mag iets terugzetten) en bij de uitgifte van bouwkavels moet de gemeente meer maatwerk en variatie mogelijk maken. Het moet bijvoorbeeld mogelijk worden om in plaats van één grote woning meerdere kleine te bouwen of om één woning geschikt te maken voor collectieve woonvormen.

Meer doen met dezelfde ruimte

De afgelopen jaren is het bouwtempo al flink opgevoerd. Er zijn bouwlocaties bijgekomen en als GroenLinks letten we erop dat deze inderdaad goed worden benut. Dit heeft ertoe geleid dat Amersfoort momenteel meer dan 1.000 nieuwe woningen per jaar bouwt. Ook in de komende jaren moeten we dat bouwtempo aanhouden. De ruimte voor nieuwe woningen zoeken we zoveel mogelijk binnen de huidige stad. Door deze focus houden we het buitengebied groen en vrij van bebouwing. Bovendien is in de bestaande stad het draagvlak voor voorzieningen zoals openbaar vervoer groter en geven we met de investeringen die worden gedaan ook een impuls aan de leefbaarheid van wijken en buurten. Wat ons betreft is Vathorst-Bovenduist de laatste grote uitbreiding buiten de stad. Hoogland-West en Stoutenburg-Noord moeten groen blijven.

GroenLinks ziet allerlei kansen voor verdichting, herontwikkeling en transformatie. Het is niet altijd de makkelijkste weg, maar wel de weg die de meeste meerwaarde oplevert. Deze aanpak is vooral kansrijk op plekken die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Tot 2030 ligt voor ons daarbij de focus op het Hoefkwartier (naast station Schothorst) en het gebied Langs Eem en Spoor (met onder andere de Wagenwerkplaats, Trapezium, Nieuwe Stad en de kop van de Isselt). Voor de periode na 2030 zetten we in op herontwikkeling van het middendeel van de Isselt ('vak C en D') tot een gemengd gebied voor wonen en werken. Hier is volgens ons op termijn ruimte voor nog eens minimaal 3.000 woningen. In samenspraak met de ondernemers in het gebied willen we daarvoor in de komende raadsperiode een plan uitwerken.

Daarnaast blijven we ook op andere plekken in de stad de omvorming van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woningen stimuleren.

Onze programmapunten

- Voor de bouw van nieuwe woningen zetten we vooral in op het ombouwen van leegstaande kantoren en het herontwikkelen van verouderde bedrijventerreinen. Daarbij moet de gemeente de regie nemen, bijvoorbeeld door een voorkeursrecht te vestigen en daarmee grondposities te verwerven (actieve grondpolitiek).
- We hanteren lagere parkeernormen, zeker op plekken die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Hierdoor kunnen we meer woningen bouwen en blijft er meer ruimte over voor een groene inrichting van de openbare ruimte.
- Vrijkomende kleinschalige binnenstedelijke locaties benutten we voor woningbouw. Als de grond in handen is van de gemeente komen hier vooral sociale huurwoningen.
- We willen bouwen in dichtheden die passen bij de schaal van Amersfoort. Daar hoort ook hoogbouw bij. De gemeente moet daarbij slimme functiecombinaties stimuleren, zoals appartementen met winkels, een school of een huisartsenpraktijk. Zeker bij hoogbouw leidt dat tot ruimtewinst.
- Nieuwbouw in bestaande buurten, herontwikkeling van bedrijventerreinen en transformatie van lege kantoren kunnen de kwaliteit van de leefomgeving versterken. Hoe, dat verschilt per project. Aan ieder project moet daarom een goede analyse voorafgaan van de bestaande omgeving, de kansen die er liggen en de wensen die er leven. Deze analyse moet het vertrekpunt voor de uitwerking van het project zijn.
- Ook wanneer we bouwen in de nabijheid van groen kijken we kritisch waar dit kan en wat er mogelijk is. Hier is het uitgangspunt dat een bouwproject de natuur- en recreatieve waarde van de omgeving versterkt.

Kwaliteit en duurzaamheid van woonwijken

Het oplossen van het woningtekort moet bijdragen het verlagen van de CO₂-uitstoot door gebouwen en het vergroten van de biodiversiteit. Dat kan prima, want de bouwsector is tegenwoordig goed in staat om woningen te bouwen die energieneutraal of zelfs energieleverend zijn. GroenLinks wil dat bouwpartijen geen kansen hiervoor laten liggen. Ook natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen is heel goed mogelijk. De energietransitie biedt kansen om de woonkwaliteit in brede zin te verbeteren: bewoners gaan er ook in comfort op vooruit en in buurten verbetert de leefbaarheid (meer over de energietransitie en duurzaamheid staat in hoofdstuk 2). We willen dergelijke kansen benutten.

Onze programmapunten

- De gemeente moet samen met woningcorporaties investeren in de vitaliteit, leefbaarheid en duurzaamheid van buurten en wijken. De aangepaste Woningwet biedt corporaties op dit gebied meer ruimte dan voorheen. Ook de Woondeal die in 2021 met het Rijk is gesloten, kan hierbij helpen.
- In wijkgesprekken kunnen inwoners aangeven wat er aan hun buurt verbeterd moet worden. We koppelen de realisatie van die wensen aan investeringen in de energietransitie, het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte en de woningbouwopgave.
- In prestatieafspraken met woningcorporaties maken we afspraken over energielabels, het percentage energieneutrale en aardgasvrije woningen en het aantal woningen met zonnepanelen. We stellen als voorwaarde dat de totale woonlasten (energiekosten plus huur) door deze investeringen niet stijgen.
- We introduceren gecombineerde woon- en energiecoaches. Dat zijn adviseurs die bewoners helpen hun woning te verduurzamen en tegelijk meedenken over alternatieven wanneer mensen willen verhuizen. We koppelen hiermee de energietransitie aan betere doorstroming.
- Als het gaat om de bouw van nieuwe woningen, is circulair en energieleverend bouwen wat ons betreft de norm. Daarbij moet minder worden gekeken naar de energieprestatie van individuele gebouwen en meer naar het gebied als geheel. Op die manier kunnen we meer kansen benutten.

Inwoners betrekken

Bij bouwplannen in bestaande buurten willen bewoners actief worden betrokken. Logisch, want het is hún woonomgeving. Steeds vaker komen bewoners zelf met ruimtelijke plannen. Wij juichen dat toe. We geloven dat plannen sterker worden als de gemeente deze participatie actief ondersteunt.

GroenLinks wil daarom dat de gemeente bewoners en andere belanghebbenden zo vroeg mogelijk bij ruimtelijke plannen betreft. We willen dat zij vanaf het allereerste begin mee kunnen denken. De Participatiegids voor Ruimtelijke Ontwikkelingen (2020) biedt daarvoor handvatten. Wij zijn blij met die handreiking. In de komende raadsperiode moeten we zorgen dat de gemeente, projectontwikkelaars en woningcorporaties deze ook volgen.

Onze programmapunten

- Ruimtelijke plannen moeten zoveel mogelijk in co-creatie met inwoners en private initiatiefnemers tot stand komen. Experimenten zoals de Samenwerkingstafel juichen we toe en breiden we verder uit.
- De mondigheid van burgers en de mate waarin zij van zich laten horen bij participatietrajecten verschilt soms sterk. Marktpartijen en de gemeente moeten bij participatietrajecten rekening houden met deze verschillen. Mensen die niet zo snel van zich laten horen, moeten actief en via andere communicatiekanalen worden benaderd.
- We zetten ons in voor nieuwe en bestaande burgerinitiatieven en co-creatietrajecten. Goede voorbeelden zijn 'Noordewierweg Verbindt', 'Behoud Park Schothorst', 'Soesterwijkwiek', het participatieproces rond de verkeersontsluiting van het gebied 'Langs Eem en Spoor' en het Wijkperspectief Soesterkwartier.

2. DUURZAAM EN KLIMAATNEUTRAAL

De wereld moet in 2050 klimaatneutraal zijn. Amersfoort dus ook. Daarvoor is een ingrijpende transitie nodig in de manier waarop we energie opwekken en waarop we onze huizen en gebouwen verwarmen. Het is niet vrijblijvend, maar een wettelijke plicht om tempo te maken. We staan in de komende jaren voor cruciale beslissingen die de hoogste aandacht vragen van de politiek.

GroenLinks wil samen met bewoners, bedrijven en instellingen de verduurzaming in de praktijk brengen. We geven invulling aan de Regionale Energiestrategie (RES). Tegelijk zetten we stappen om te zorgen dat in 2050 alle huizen van het aardgas af zijn. Wij willen dat die transitie open en eerlijk verloopt. De woonlasten mogen hierdoor niet te veel stijgen en alle inwoners van Amersfoort moeten aan de transitie kunnen deelnemen. Bovendien willen we dat de transitie gaat werken als banenmotor. Die keuzes zijn realistisch, mits we nu in beweging komen. Als we de hete aardappel nog langer doorschuiven, valt er weinig meer te kiezen. Voorwaarde is ook, dat het Rijk zijn verantwoordelijkheid neemt. In 2018 werd in Amersfoort door de hele gemeenteraad het 'Deelakkoord Duurzaamheid' gesloten. Binnen het programma Duurzame Stad wordt hier uitvoering aan gegeven. In de komende raadsperiode moeten we tempo maken. Daarom willen wij hier structureel geld en menskracht voor vrijmaken.

Woningen en gebouwen op een andere manier verwarmen

Over dertig jaar hebben we niet langer de beschikking over aardgas voor verwarming of om te koken. Om van het aardgas af te gaan, is betere isolatie van woningen en gebouwen de eerste, essentiële stap. Warmte die je niet nodig hebt, hoeft je immers ook niet op te wekken. De warmte die daarna nog nodig is, wordt op andere manieren geleverd: met een warmtepomp, met groen gas of via een warmtenet. Bewoners willen duidelijkheid. Komt er in mijn buurt een collectieve oplossing? Wat zijn voor mij de beste opties? Kan ik mijn oude cv-ketel nog vervangen? Begin 2021 heeft de gemeente de Transitievisie Warmte in concept gepubliceerd. Hierin worden deze vragen globaal beantwoord.

Voor GroenLinks is maatgevend dat de transitie transparant, betaalbaar en eerlijk verloopt. Voor mensen met een laag inkomen mogen de woonlasten hierdoor niet stijgen. De transitie kan alleen slagen als we bewoners serieus nemen in hun zorgen, wensen en toekomstverwachtingen. We zetten daarom in op burgerraden, wijkgesprekken en energicoöperaties. Langs deze weg willen we inwoners van Amersfoort betrekken en de transitie aangrijpen om tegelijk de woonkwaliteit van buurten en woningen te verbeteren.

Onze programmapunten

- We grijpen de warmtetransitie aan om te investeren in woonkwaliteit en de leefbaarheid van wijken. In wijkgesprekken kunnen bewoners aangeven hoe zij hun buurt en hun woningen verbeterd willen zien.
- Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt leiden we op voor nieuwe groene banen die door de warmtetransitie ontstaan. Bijvoorbeeld bij de isolatie van gebouwen, de aanleg van warmtenetten of de installatie van warmtepompen en zonnepanelen.
- We willen dat de gemeente inwoners en inwonersgroepen nog beter ondersteunt met advies en praktische oplossingen en met collectieve inkoop bij woningisolatie. We willen de verduurzaming van koopwoningen bevorderen en denken mee met VvE's en particuliere huiseigenaren hoe zij dit kunnen doen.
- We willen dat de gemeente prestatieafspraken maakt met woningcorporaties over minimale energielabels, het percentage energieneutrale en aardgasvrije woningen en het aantal woningen met zonnepanelen. Voor huurders mogen de woonlasten (huur plus energie) hierdoor niet stijgen.
- Bedrijven en instellingen zijn wettelijk verplicht alle investeringen in energiebesparing te doen die een terugverdientijd hebben van vijf jaar of korter. We willen dat de gemeente hier strenger op handhaaft. Aan de andere kant willen we dat de gemeente koplopers belooft: ondernemers die verdergaande maatregelen treffen, verdienen onze steun en aanmoediging.
- Met winkeliersverenigingen, pandeigenaren en de Amersfoortse afdeling van Koninklijke Horeca Nederland maken we afspraken om energieverpilling in winkels, cafés en restaurants tegen te gaan. We ontmoedigen terrasverwarming en open winkelpuien.
- Vanuit haar voorbeeldfunctie moet de gemeente gaan voor maximale CO₂-reductie binnen de eigen organisatie. De gemeentelijke organisatie moet uiterlijk in 2040 klimaatneutraal zijn.

Op een duurzame manier elektriciteit opwekken

De regio Amersfoort (als één van de dertig Nederlandse regio's) heeft in mei 2021 de eerste versie van de Regionale Energiestrategie (RES) gepubliceerd. Samen met onze buurgemeenten wordt hierin beschreven hoe de regio overstapt op duurzame energie. Meer ruimte voor hernieuwbare energie is essentieel. Vooral ook als gevolg van de warmtetransitie: als we straks geen aardgas meer hebben, gaat het elektriciteitsverbruik omhoog. Gelukkig zien we in Amersfoort nu al steeds meer zonnepanelen. Ook initiatieven voor windmolens kunnen op onze steun rekenen.

Participatie van inwoners over de uitwerking van de RES moet nog op gang komen. Tot nu toe wordt het debat hierover gedomineerd door voor- en tegenstanders. Die keuze is echter niet aan de orde. De energietransitie komt er, hoe dan ook. Daarom is het belangrijker te kijken wat de transitie kan betekenen voor bewoners. Onze insteek is dat de lasten en lusten eerlijk worden verdeeld. Iedere Amersfoorter moet kunnen deelnemen. Wij willen dat het debat daarop wordt gefocust. Draagvlak is volgens ons alleen mogelijk als de transitie open en eerlijk is. Vanuit de gemeente is extra inspanning nodig om een bredere groep inwoners bij de uitwerking en uitvoering van de RES te betrekken.

Onze programmapunten

- We verlenen alleen medewerking aan zon- en windprojecten die aan onze groene en sociale voorwaarden voldoen. Inwoners moeten financieel kunnen meedoen, ook mensen met een smalle beurs. We willen dat de gemeente ondersteuning geeft aan energiecoöperaties waarin bewoners mede-eigenaar worden van transitieprojecten. Voorbeelden zijn Soesterwijkwiek en Zon op Amersfoort.
- Ook mensen zonder eigen dak of grond moeten de mogelijkheid krijgen in hun directe omgeving te investeren in duurzame energie. De gemeente stelt daken, geluidswallen en grond beschikbaar en start eigen postcoderoosprojecten. We experimenteren met innovatieve plekken voor zonnepanelen zoals op carports, bushokjes en lantaarnpalen en langs gevels en hekwerken.
- Wij willen dat er lokale 'warmteschappen' komen. Inwoners kunnen via die warmteschappen participeren in de exploitatie van warmtenetten.
- Als er niet voldoende ruimte is voor zonnepanelen op daken, zijn zonnepanelen in een weiland nodig. Goede landschappelijke inpassing is daarbij een randvoorwaarde. Net als bij de plaatsing van windmolens. We zoeken naar combinaties, bijvoorbeeld in Over de Laak (Vathorst), waar we energieopwekking willen combineren met natuur en recreatie.
- Voor de transitie op langere termijn willen we de potentie van (diepe) geothermie in beeld brengen. We willen een beter zicht krijgen op de kansen en risico's die met deze techniek zijn gemoeid.
- Wij willen dat biomassa alleen duurzaam wordt verwerkt, bijvoorbeeld door vergisting. Zo zetten we bij grote ontwikkelingen als Vathorst-Bovenduist en de kop van de Isselt in op productie van biogas door vergisting van organisch materiaal uit afvalwater en organisch huishoudelijk afval.
- Wij vinden verbranding van biomassa niet duurzaam. Er is vergunning verleend voor de bouw van twee (middelgrote) biomassacentrales. Dankzij GroenLinks blijft het daarbij. Na de vergunde termijn moeten de centrales sluiten en komen er geen nieuwe voor terug. In de tussentijd spannen we ons maximaal in om te zorgen dat de gebruikte biomassa zo duurzaam mogelijk is. We stellen strenge eisen aan emissies.

- De gemeente koopt zelf uitsluitend groene elektriciteit in, geproduceerd in Nederland en niet afkomstig van niet-duurzame biomassa.

Samenwerken aan een circulaire stad

We gaan op weg naar een circulair Nederland en een circulaire stad. Landelijk is afgesproken dat in 2030 het grondstoffengebruik is gehalveerd en dat in 2050 afval als zodanig niet meer bestaat. Dan zijn kringlopen gesloten. Gebruiksartikelen en gebouwen zijn demontabel, waarbij onderdelen kunnen worden hergebruikt. Materialen zijn herbruikbaar of op z'n minst (bio)afbreekbaar. Reststoffen vormen tegen die tijd een zuivere grondstof in een nieuwe gebruikscyclus.

Ook in Amersfoort zetten we stappen op dit pad. De afgelopen jaren hebben we omgekeerd inzamelen ingevoerd waardoor de afvalscheiding is verbeterd. Om een echte circulaire stad te worden, is echter meer nodig. We willen dat de gemeente een actief afvalpreventiebeleid voert en een actie opzet om de kwaliteit van ingezamelde reststromen (zoals PMD) te verhogen. Ook willen we dat de gemeente hoge ambities formuleert (en handhaaft) voor de bouw. Het nieuwe stadhuis moet wat ons betreft een showcase worden. Daarnaast biedt de verplaatsing van de ROVA een unieke kans voor een sprong voorwaarts.

Onze programmapunten

- Bij gronduitgifte, aanbesteding en vergunningverlening wordt circulariteit een vast criterium dat zwaar meetelt.
- Bij nieuwbouw wordt de milieuprestatie van gebouwen uitgedrukt met de MPG. Als gemeente hanteren we daarvoor al een strengere norm dan wettelijk is vastgelegd. Waar mogelijk scherpen we de norm de komende jaren verder aan.
- We stellen het materialenpaspoort verplicht. Daarin worden de herkomst en samenstelling van gebruikte bouwmaterialen vastgelegd zodat deze aan het eind van de levensduur van een gebouw kunnen worden teruggewonnen.
- We stimuleren demontabel en aanpasbaar bouwen en het gebruik van hernieuwbare (biobased) bouwmaterialen, zoals hout, met name lokaal hout.
- De gemeente moet nauw samenwerken met andere overheden om het bouwproces circulair te organiseren. Hierover worden regionale afspraken gemaakt. We willen dat de gemeente Amersfoort hierin voortrekker blijft.
- De bouw van het nieuwe stadhuis moet een toonbeeld van circulariteit worden. We willen dat hier zoveel mogelijk secundaire en hernieuwbare materialen en grondstoffen worden toegepast.
- Op de nieuwe locatie van de ROVA moeten een 'retourboulevard' en een 'upcycle-straat' komen. Reparatie van producten en upcycling van materialen staan hier centraal.
- Bewonerscollectieven en bedrijven die werken met afval als grondstof, moeten de ruimte krijgen. De gemeente moet hen helpen, bijvoorbeeld wanneer zij aanlopen tegen belemmerende regelgeving. De gemeente moet het gebruik van afvalloze varianten voor wegwerpalternatieven stimuleren.
- In de binnenstad laat Amersfoort nog kansen liggen voor afvalscheiding. Die willen we oppakken. Ook stimuleren we de scheiding van bedrijfsafval, onder meer door betere handhaving, kennisdeling en actieve hulp.
- In de gemeente Amersfoort komt geen kerncentrale en in onze bodem wordt geen radioactief afval opgeslagen.

3. EEN VERBONDEN SAMENLEVING

De kracht van de samenleving wordt bepaald door de verbondenheid tussen mensen. De coronacrisis laat zien wat dat waard is. Buren doen boodschappen voor elkaar en vrijwilligers bellen met mensen die zich eenzaam voelen voor een wandeling of een praatje. De crisis veroorzaakt spanning, maar brengt ook nabijheid en solidariteit.

Een verbonden samenleving is alleen mogelijk als we elkaar niet uitsluiten maar de ruimte geven onszelf te zijn. Als we onze eigenaardigheden, overeenkomsten en verschillen niet veroordelen, maar respecteren. Diversiteit is een kracht. Kunst, onderwijs en sport fungeren hierbij als het cement van de samenleving. Sport verbreedert, kunst bevraagt en onderwijs ontwikkelt. De toegevoegde waarde van deze functies voor de kracht van de samenleving is onmisbaar. Tegelijk strijden we tegen de krachten die de samenleving bedreigen: discriminatie, racisme en criminaliteit. Samen met alle mensen bouwen we aan één inclusieve stad.

Inclusieve stad

In Amersfoort moet iedereen zich thuis kunnen voelen. Discriminatie, racisme en uitsluiting ondermijnen dat. Als GroenLinks voeren we er met alle kracht actie tegen. Daarom hebben wij het initiatief genomen voor een anti-discriminatenota en de Regenboogagenda. We hebben segregatie in het onderwijs aan de kaak gesteld en ervoor gezorgd dat Zwarte Piet niet meer welkom is. Sinds 2016 is het VN-verdrag Handicap (voor de rechten van mensen met een beperking) in Nederland geldig. We hebben er werk van gemaakt dat dit verdrag ook in Amersfoort wordt nageleefd. Ook in de komende jaren blijven wij ons vol inzetten voor een inclusieve stad.

Onze programmapunten

- De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven. Gemengde sollicitatiecommissies worden de norm. Ook voor organisaties en instellingen die een subsidie- of aanbestedingsrelatie met de gemeente hebben, is diversiteit een voorwaarde. Onbewuste vormen van discriminatie en racisme pakken we aan. Wij zien toe op gelijke behandeling door BOA's en de politie. Etnisch profileren accepteren we niet.
- Ketj Koti wordt in Amersfoort groots gevierd en we zetten ons in om hier een nationale feestdag van te maken.
- Zwarte Piet is niet meer welkom. We sporen scholen, intochtcomités en anderen aan hierop actie te ondernemen.
- We zijn streng tegen discriminatie en racisme in de horeca. We zetten vaker 'mystery guests' in om dit te onderzoeken. Als hieruit blijkt dat uitbaters zich op dit punt schuldig maken volgt een waarschuwing en een gesprek. Bij herhaling verliezen zij hun vergunning.
- We willen dat de arbeidsinspectie en het Openbaar Ministerie werkgevers en uitzendbureaus aanpakken als zij zich schuldig maken aan discriminatie. Er moet een campagne komen waardoor meer mensen bij discriminatie aangifte doen.
- Ook voor vluchtelingen moet Amersfoort een thuis zijn. De gemeente helpt hen op weg met taal- en inburgeringscursussen, opleiding en een duidelijk aanspreekpunt. We geven aandacht aan opgelopen trauma's. Dat kan erger leed voorkomen en mensen helpen sneller de draad weer op te pakken.
- Als het COA een beroep doet op gemeenten om (al dan niet tijdelijk) te zorgen voor extra opvangruimte voor asielzoekers, werkt Amersfoort samen met de regio om welwillend te kijken naar de mogelijkheden. Amersfoort handhaaft de urgentiestatus voor vluchtelingen die een sociale huurwoning nodig hebben.
- Amersfoort is een regenboogstad en draagt dit trots uit in woord en daad. De Regenboogagenda wordt uitgevoerd en steeds geactualiseerd in samenwerking met de belangenorganisaties van LHBTIQ+. Daarbij kijken we ook naar Amersfoorters met een bi-culturele achtergrond. De gemeente moedigt zorginstellingen aan om het 'Roze Loper'-keurmerk te halen.
- Discriminatie wordt hard aangepakt en de gemeente benut de haar beschikbare middelen om scholen met een voor LHBTIQ+ negatief klimaat tot verandering te bewegen. Gemeentelijke instanties houden rekening met kinderen uit meeroudergezinnen. Onderwijs- en zorginstellingen worden aangemoedigd dit ook te doen.

- Amersfoort moet toegankelijk zijn voor mensen met een fysieke, auditieve of visuele beperking. Met name openbare gebouwen en het openbaar vervoer. Er moeten veilige en herkenbare looproutes zijn en gratis openbare toiletten. Gemeentelijke informatie moet ook toegankelijk zijn voor slechtzienden. Met ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties stellen we ieder jaar de toegankelijkheidsagenda op en bepalen we welke knelpunten er nog zijn.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur brengen leven in de brouwerij, zorgen voor verbinding en bevragen ons. Het draagt bij aan de socialemotionele ontwikkeling en het mentale welbevinden van mensen. Dat is van onschatbare waarde. We zijn er dan ook blij mee dat de gemeente het culturele klimaat versterkt. De culturele sector heeft het echter zwaar vanwege de coronacrisis. Daarom vinden we het van belang om juist nu te zorgen voor een nieuwe impuls.

Wij willen dat iedereen aan kunst en cultuur kan deelnemen. Daarom hechten we aan een divers en toegankelijk aanbod, ook op wijkniveau, middenin de samenleving. De gemeente moet daar meer in investeren. Ieder kind in Amersfoort moet de kans krijgen zich te ontwikkelen via kunst en cultuur. Om kunstenaars te helpen, willen we dat de gemeente zorgt voor permanente broedplaatsen in alle delen van Amersfoort. Wij zien daarvoor kansen door goede samenwerking met andere domeinen zoals de openbare ruimte, zorg en onderwijs.

Onze programmapunten

- We investeren in cultuureducatie op school. We willen dat er per leerling structureel meer geld beschikbaar is. Ook stimuleren we verdergaande samenwerking met culturele instellingen en met de makers. Cultuurcoaches spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zorgen voor een cultureel aanbod op scholen en in wijken en maken de verbinding met het culturele aanbod en instellingen.
- We zetten in op een grotere bekendheid van het Jeugdcultuurfonds. Dankzij dit fonds kunnen jongeren uit gezinnen met een kleine beurs deelnemen aan dans-, theater- of muzieklessen.
- De grote podia moeten ruimte bieden aan een diverse programmering. We willen daarom mensen met verschillende achtergronden betrekken bij de toekenning van subsidies. Met de grote instellingen maken we afspraken over ruimte voor jonge makers en talentontwikkeling.
- Er moeten culturele zondagen komen, net als in Utrecht: zes keer per jaar, steeds in een andere wijk. Professionele en amateurgezelschappen vinden hier een podium.
- Braakliggende terreinen, leegstaande gebouwen en andere rafelranden van de stad moeten in kaart worden gebracht en beschikbaar komen voor kunst, cultuur en artistieke experimenten. Samen met kunstenaars kijken we waar de openbare ruimte met kunst en street art kan worden verrijkt.
- We willen dat er een fonds komt voor kleine manifestaties en pop-up tentoonstellingen waar initiatiefnemers snel en zonder rompslomp een beroep op kunnen doen.
- Voor ons is duurzaamheid een randvoorwaarde, ook als het gaat om kunst en cultuur. Met name festivals in de stad moeten milieu, natuur en omgeving respecteren.

Onderwijs

Investeren in onderwijs is investeren in de toekomst. Zowel voor kinderen, jongeren als volwassenen is onderwijs essentieel om achterstanden en ongelijkheid weg te nemen. Het vormt het fundament waarop mensen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige individuen die vreedzaam samenleven in een diverse stad. Dat betekent dat goed onderwijs voor iedereen toegankelijk moet zijn en de gelegenheid moet bieden aan mensen van allerlei achtergronden om elkaar te ontmoeten.

De verantwoordelijkheid voor goed onderwijs ligt in de eerste plaats bij scholen, ouders en leerlingen zelf. De gemeente komt in beeld als het gaat om de verbinding tussen onderwijs en samenleving. Wij willen die verbinding zo sterk mogelijk maken. Zo heeft GroenLinks ooit het initiatief genomen om basisscholen uit te laten groeien tot ABC-scholen (Amersfoortse Bredeschool Combinatie).

Hier wordt basisonderwijs gekoppeld aan kinderopvang, buitenschoolse activiteiten, (jeugd)zorg en welzijn. Het is een goed voorbeeld van toegankelijk onderwijs middenin de Amersfoortse samenleving. De ABC-scholen vergroten de ontwikkelkansen van kinderen én dragen bij aan de sociale samenhang in de wijk.

Onze programmapunten

- We promoten de doorontwikkeling van ABC-scholen tot integrale kindcentra (IKC's). Hier worden voorzieningen nog beter onder één dak gebracht. We willen dat scholen een ontmoetingsplek in de wijk worden waar diverse groepen mensen elkaar ontmoeten. We zien kansen om hier ook aandacht te besteden aan de ouders: via school kunnen ouders, als dat nodig is, op een laagdrempelige manier in contact komen met hulp en zorg. We willen dat de scholen bij deze zogenoemde vroeg-signalering ondersteuning krijgen.
- Op elke basisschool moet natuur- en milieueducatie in het onderwijsaanbod zitten. Alle scholen doen mee aan een breed voedseducatieprogramma en cultuureducatie krijgt wat ons betreft meer aandacht (zie hiervoor).
- We zien het liefst dat de school een afspiegeling is van de buurt en dat kinderen in hun eigen buurt naar school gaan. De gemeente steunt projecten op school om de cohesie van de buurt te vergroten en initiatieven van ouders om scholen gemengder te maken.
- Er moet een centraal aanmeldbeleid komen voor alle basisscholen in Amersfoort: eerlijk, transparant en met vaste aanmeldmomenten voor kinderen van drie jaar. Samen met goede voorlichting over schoolkeuze bestrijden we hiermee de segregatie in het onderwijs en vergroten we de kansen voor alle kinderen.
- Voorschoolse educatie moet betaalbaar zijn. Wij willen een grotere diversiteit creëren binnen de groepen zodat kinderen kunnen leren van elkaar.
- Initiatieven als de IMC Weekendschool verdienen uitbreiding en actieve ondersteuning. Hier krijgen kinderen die nieuw zijn in Nederland, de kans om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.
- De gemeente moet blijven bevorderen dat alle leerlingen in Amersfoort les krijgen in gezonde, duurzame gebouwen, ook al zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor huisvesting. Er is meer aandacht nodig voor een gezond binnenklimaat.
- Toegankelijke groene schoolpleinen worden de norm, ook voor het voortgezet onderwijs. Voor elk kind komt er in de buurt een natuurspeelplek en op korte afstand een grotere natuurspeeltuin.
- In het voortgezet en hoger onderwijs helpt de gemeente bij het vinden van goede stageplekken voor alle studenten. De gemeente realiseert stageplekken in de eigen organisatie en bemiddelt hiervoor bij anderen. Tegen discriminatie bij stages wordt opgetreden. Bedrijven en instellingen die hiermee in de fout gaan worden uitgesloten van gemeentelijke opdrachten.

Sport

Sport draagt bij aan gezondheid, geluk en verbinding tussen mensen. Sport is daarmee essentieel voor een sterke samenleving. We zijn er dan ook trots op dat Amersfoort in 2020 werd uitgeroepen tot sportstad van het jaar.

GroenLinks wil dat iedere Amersfoorter wordt uitgedaagd mee te doen. Vanuit dat perspectief zorgen we dat elke buurt een openbare ruimte heeft met voorzieningen om te sporten in de buitenlucht. Wij willen sportverenigingen helpen meer mensen te betrekken, juist ook mensen voor wie sport minder vanzelfsprekend is. De verenigingen kunnen hun club zo met nieuwe aanwas versterken. Tegelijk dragen zij daarmee bij aan ontmoeting en het tegengaan van segregatie. Als de gemeente, de sportverenigingen, de ASF en de SRO op deze punten goed samenwerken, zijn die ambities haalbaar. De buurtsportcoaches zijn hierbij de spin in het web. Zij organiseren activiteiten in buurten en op scholen.

Onze programmapunten

- Sportverenigingen hebben een belangrijke rol in de wijk. We helpen sportverenigingen bij het maken van een toekomstvisie en het werven en opleiden van vrijwilligers. We stimuleren de samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met onderwijs, naschoolse opvang, fitnesscentra, zorg en welzijn. Een goed voorbeeld is het Sport- en Beweegakkoord.
- We willen dat 'Kiesjesport' blijft bestaan. Hiermee maken alle leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs kennis met sportverenigingen.
- We stimuleren de deelname van jongeren om te voorkomen dat zij, naarmate ze ouder worden, steeds minder gaan sporten. We willen ook dat er meer grote toernooien tussen alle scholen worden georganiseerd, met aandacht voor sport, cultuur en saamhorigheid.
- De openbare ruimte maken we groen, aantrekkelijk en veilig voor sport en andere buitenactiviteiten. We trekken extra geld uit voor aantrekkelijke beweeggrondjes, bijvoorbeeld door ontbrekende schakels in het fiets- en wandelnetwerk op te lossen of door veelgebruikte hardlooprondjes stoplichtvrij te maken.
- We verruimen de mogelijkheden om sportaccommodaties te gebruiken voor andere maatschappelijke activiteiten. We onderzoeken de mogelijkheid van een sportpas in daluren. Daarmee kun je voor weinig geld gebruikmaken van sportaccommodaties.
- Sportvoorzieningen moeten makkelijk toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. We zorgen voor aangepaste sportvoorzieningen met een gevarieerd aanbod in elke buurt.
- Er moet een langetermijnvisie komen voor de sportaccommodaties. Omdat we als stad blijven groeien is het van belang nu al na te denken over wat over tien of twintig jaar nodig is.
- Net als aan het Jeugdcultuurfonds (zie hiervoor) willen we ook aan het Jeugdsportfonds meer bekendheid geven. Met het geld uit dit fonds kunnen kinderen van gezinnen met een kleine beurs ook aan sport deelnemen.

Veilig Amersfoort

Sociale veiligheid is een voorwaarde voor verbinding. Criminaliteit ondermijnt deze veiligheid en legt daarmee een bom onder de samenleving. GroenLinks schuwt het niet om tegen criminaliteit op te treden, maar voorkomen is altijd beter. Wij zoeken daarom vooral naar maatregelen die het begin zijn van een structurele oplossing. Onze prioriteit ligt bij een fundamentele aanpak met effecten op lange termijn.

Vooraf voor jongeren is de verleiding om snel geld te verdienen in het criminele circuit soms onweerstaanbaar. Het wordt steeds makkelijker om een stap te maken naar een criminele carrière: je brengt twee keer een tas weg en de derde keer sta je op de uitkijk bij een inbraak. Om dit proces in de kiem te smoren, is een lange adem nodig. Daarom zetten wij in Amersfoort vol in op preventie. Het gaat om onderwijs, opvoedingsondersteuning, jongerenwerk en jeugdzorg, inzet van buurtouders en samenwerking tussen woningcorporaties, BOA's en de politie. Door alternatieven te bieden, haal je de verkeerde prikkels weg. En door wijkgericht een netwerk op te bouwen, krijg je mensen in het vizier en kun je probleemgedrag op tijd corrigeren. Dan werk je fundamenteel aan veilige wijken en buurten.

Onze programmapunten

- We investeren in jongerenwerk met aandacht voor risicogedrag zoals spijbelen, kleine vergrijpen en drugsgebruik. Uitgangspunt is dat jongeren zelfvertrouwen krijgen en medeverantwoordelijk worden voor hun persoonlijke ontwikkeling.
- Samen met jongerenwerkers, scholen, sportclubs en het welzijnswerk willen we zorgen voor betere voorlichting aan jongeren over alcohol en drugs. Doel is om jongeren bewust en weerbaar te maken.
- Wijkagenten zijn zichtbaar en benaderbaar. Omdat we belang hechten aan representativiteit willen we dat het politiekorps een afspiegeling van de samenleving is.
- We creëren meer plek voor opvang van slachtoffers van huiselijk geweld. Op aanwijzing van politie of hulpverlening moeten zij snel opgevangen kunnen worden.
- In Amersfoort zie je steeds vaker schijnconstructies in woonwijken, op bedrijventerreinen en in winkelstraten. Hier vinden ondermijnende criminele activiteiten plaats zoals drugsproductie en witwassen. We trekken extra geld uit om samen met de politie, belastingdienst en andere partners ondermijning aan te pakken.
- Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt aandacht besteed aan sociale veiligheid. Bijvoorbeeld door goede verlichting, maar zonder lichtvervuiling.
- Privacy vinden we van groot belang. De gemeente moet data van en over burgers betrouwbaar en uiterst zorgvuldig behandelen. We zijn tegen preventief fouilleren. Dat tast ieders privacy aan en houdt een risico in van racisme en etnisch profileren.
- Cameratoezicht leidt niet tot een groter gevoel van veiligheid en doet niets tegen geweld. Wel gaan camera's ten koste van privacy. We willen daarom alleen gemeentelijk cameratoezicht als dat tijdelijk en gericht is, bijvoorbeeld bij terugkerende veiligheidsproblemen.
- Algoritmen voor gedragsvoorspelling en besluitvorming zijn transparant en worden regelmatig getoetst op de naleving van mensenrechten, inclusief non-discriminatie en de beginselen van behoorlijk bestuur. Automatische verzameling van biometrische gegevens in de openbare ruimte, bijvoorbeeld door gezichtsherkenning, wordt niet toegestaan.
- Vuurwerk is vragen om (sociale én fysieke) onveiligheid. Er komt daarom een verbod op consumentenvuurwerk in Amersfoort. Daar tegenover moet de gemeente de organisatie van een professionele vuurwerkshow faciliteren.

4. ZORG VOOR ELKAAR

Gezondheid is voor GroenLinks topprioriteit. Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Gezond zijn én je gezond voelen, daar gaat het wat ons betreft om. In onze visie gaan zorg, welzijn, wonen en een gezonde, groene leefomgeving hand in hand. Wij willen dat Amersfoort een sociale stad is waar mensen zich thuis voelen, zich betrokken voelen bij elkaar en controle hebben over hun eigen leven. Want wie zich thuis voelt in de samenleving, voelt zich gezonder. Wij geloven in solidariteit tussen arm en rijk, tussen ziek en gezond, tussen mensen die het zwaar hebben en mensen die het voor de wind gaat.

Vanuit die visie werken we aan een stad waarin iedere inwoner gezond kan leven: een gezonde, groene stad, schone lucht en een openbare ruimte waar mensen worden uitgedaagd te sporten en te bewegen. We werken aan sociale cohesie in wijken en buurten en aan een ruim aanbod van maatschappelijke voorzieningen zodat mensen die dat willen een leven lang zelfstandig kunnen blijven wonen. Daarnaast zorgen we dat iedereen die te maken heeft met ziekte of beperking kan rekenen op inclusieve en toegankelijke zorg. Wij staan daarbij voor samenwerking en vertrouwen. Niet geld, instituties en organisaties staan centraal, maar de mensen zelf.

Een leven lang thuis

Een fijne woning die past bij je persoonlijke wensen, is fundamenteel voor welbevinden en gezondheid. Op dit moment is het voor veel mensen echter moeilijk woonruimte te vinden. Zeker voor bijzondere groepen zoals ouderen met een zorgindicatie, kwetsbare mensen, zoals dak- en thuislozen en mensen met psychosociale of psychiatrische problemen. Wij vinden dat de gemeente ruimte moet bieden voor nieuwe woon- en zorgvormen voor deze groepen.

In hoofdstuk 1 zijn we ingegaan op de fysieke kant van het wonen. In deze paragraaf gaan we in op de behoefte aan zorg die in het verlengde van huisvesting nodig is. Wij vinden dat zorg dicht bij huis moet worden georganiseerd en in de woning moet worden geleverd. We willen dat het welzijnswerk, hulpverleners en huisartsen hierbij nauwer samenwerken en hun krachten bundelen.

Onze programmapunten

- Nieuwe woon- en zorgvormen zijn onmisbaar als we de groeiende groep ouderen langer thuis willen laten wonen. We creëren mogelijkheden die het midden houden tussen een eigen woning en wonen in een instelling.
- Ouderen met een zorgvraag die samen een woongroep willen vormen, moeten daarvoor de mogelijkheid krijgen. In een woongroep houden mensen optimale zeggenschap over hoe zij hun zorg en woonomgeving willen inrichten.
- Wijkteammedewerkers, sociaal werkers en huishoudelijke hulpen krijgen de ruimte voor signalering en afstemming met wijkverpleegkundigen en huisartsen.
- Mantelzorgers zijn van grote waarde bij de zorg voor hun naasten. Zij mogen er echter niet alleen voor staan. Om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken, willen wij hen beter ondersteunen en zorgen voor tijdige vervanging als dat nodig is (respijtzorg). De gemeente houdt hierbij ook rekening met culturen waarin het vragen om hulp als ongewoon wordt gezien.
- Het aantal daklozen in Nederland is in de afgelopen tien jaar tijd verdubbeld. Onder de noemer 'housing first' willen we dat dak- en thuislozen een huis en structurele hulp krijgen. We ondersteunen mensen die hun huis openstellen voor een dak- en thuisloze en we geven een beurs aan voormalige dak- en thuislozen die als ervaringsdeskundigen helpen.
- Voor mensen met een GGZ-achtergrond willen we dat de gemeente zorgt voor verschillende vormen van begeleid wonen. Per wijk moeten er voldoende inloopcentra, GGZ-informatiepunten en time-outvoorzieningen zijn voor mensen in crisis die even op adem willen komen. Begeleiding en behandeling moeten op elkaar aansluiten.

Inclusieve zorg

Zorg moet laagdrempelig en toegankelijk zijn voor iedereen die dat nodig heeft. Waar je ook vandaan komt of wat je culturele of sociaaleconomische status ook is. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar is het niet. Het blijkt dat lager opgeleiden gemiddeld zes jaar korter leven en vijftien jaar eerder te maken krijgen met gezondheidsklachten dan hoger opgeleiden. Zij zijn vaker eenzaam en vaker ziek. Voor sommige mensen zijn de eisen die de samenleving stelt, te hoog. Dat is onacceptabel.

Bij GroenLinks is geen plaats voor gezondheidsdiscriminatie. Lichte maar ook zwaardere vormen van hulp en ondersteuning moeten dichtbij beschikbaar zijn door op wijkniveau de samenwerking tussen sociale netwerken en zorgprofessionals te bevorderen. We besteden meer aandacht aan taal, laaggeletterdheid en het vergroten van gezondheidsvaardigheden. Samen met de aanpak van eenzaamheid moet dat een speerpunt van het Amersfoortse beleid worden.

Onze programmapunten

- De persoonlijke situatie van degene die zorg nodig heeft en de mogelijkheden van het sociale netwerk moeten altijd het uitgangspunt zijn bij het toekennen van zorg of hulp. Het sociale netwerk wordt direct betrokken.
- Mensen die hulp of zorg nodig hebben, moeten deze tijdig krijgen. We accepteren geen wachtlijsten. We willen dat er in het welzijnswerk en bij de wijkteams voldoende mensen werken zodat in alle buurten goede en passende ondersteuning te krijgen is.
- Bij informatie over de gezondheidszorg moeten we meer rekening houden met laaggeletterden. Ook moet er meer voorlichting komen over rechten in de zorg. Om de zorg toegankelijker te maken, krijgt onafhankelijke cliëntondersteuning een sterkere positie.
- Zorgorganisaties moeten aansluiten bij de diversiteit van hulpvragers in termen van leeftijd, beperking, etniciteit, gender, seksuele voorkeur, cultuur of religie. We pakken bewuste en onbewuste discriminatie aan in samenwerking met discriminatiemeldpunten.

Extra aandacht voor kinderen en jongeren

Een veilige jeugd is cruciaal voor een kansrijke start. Maar de jeugdhulp hapert. Juist bij jongeren kan het uitblijven van hulp desastreus zijn. GroenLinks wil dat er extra aandacht komt voor kinderen en jongeren. Wij hebben ons in de afgelopen raadsperiode ingezet om de noodzakelijke zorg dichterbij kinderen en ouders te brengen.

Deze beweging willen we ook de komende periode voortzetten. Liever snel lichtere (ambulante) vormen van hulp in de buurt, dan afwachten en later aangewezen zijn op zwaardere, specialistische hulp. We willen dat de gemeente blijft inzetten op preventie, culturele sensitiviteit en nauwe samenwerking met huisartsen, verloskundigen en onderwijsinstellingen. Er moet voor kinderen en jongeren één regiehouder zijn die hulp biedt en de samenwerking daarvoor organiseert.

Fundamenteel voor een goede ontwikkeling van kinderen is buitenspelen. De gemeente moet zorgen voor voldoende speelplekken in de vorm van speeltuinen, groene schoolpleinen, trapveldjes en bespeelbare openbare ruimte (meer daarover in hoofdstuk 7). Jongeren moeten de ruimte hebben om elkaar ongestoord te ontmoeten en activiteiten te ontplooiën die passen bij een gezonde ontwikkeling.

Onze programmapunten

- Bij nieuwe (beleids)ontwikkelingen op het gebied van jeugd, welzijn en zorg worden de groepen om wie het gaat, altijd betrokken als volwaardige gesprekspartner. Ervaringsdeskundigheid wordt erkend en beter benut.
- Bij de inrichting van de openbare ruimte neemt de gemeente het perspectief van de jeugd structureel mee. Kinderen moeten mee kunnen praten over plannen. Samen met jongeren en buurtbewoners bespreken we oplossingen voor eventuele overlast op hangplekken. Kinderen en jongeren worden gestimuleerd om deel te nemen aan sport en cultuur.

- In de jeugdhulpverlening staan de belangen van jongeren centraal. We voorkomen uithuisplaatsingen door de zorg rondom de leefwereld van jongeren te organiseren. Jongeren krijgen recht op een zelfgekozen vertrouwenspersoon en we garanderen continuïteit in de zorg.
- Aangezien de uitvoeringspraktijk van de jeugdhulp een grote impact heeft op het leven van kwetsbare jongeren, worden klachten gehoord en opgevolgd. Signalen van misstanden worden nauwkeurig onderzocht. Wachtlijsten voor jeugdhulp zijn onwenselijk en worden teruggedrongen, ook als dat extra geld kost.
- Wanneer er sprake is van een gezin met meerdere problemen, werken wij volgens het principe 'één gezin, één plan, één regisseur'.

Welzijn in de wijk

De sociale kracht van buurten en wijken draagt aantoonbaar bij aan welzijn, geluk en gezondheid van bewoners. GroenLinks investeert daarom in vitale wijken: wijken die prettig, leefbaar en veilig zijn, met voldoende groen, speelruimte en voorzieningen. Hiervoor ligt er een belangrijke taak bij medewerkers van wijkteams, buurtnetwerkers, wijkagenten en huisartsen. GroenLinks wil deze professionals de ruimte geven zodat zij in hun werk aansluiting kunnen zoeken bij bewoners in de wijken. Aansluitend bij wat nodig is, zodat bewoners kunnen rekenen op de juiste ondersteuning. Niet vanachter een bureau, maar zoveel mogelijk de straat op, de buurt in. We willen er alles aan doen om iedereen te bereiken, ook mensen die uit zichzelf soms moeilijk aansluiting vinden. Onder het motto 'samen meer buurt' bouwen we met deze professionals aan krachtige, unieke buurten waarin mensen naar elkaar omkijken.

Onze programmapunten

- De gemeente bevordert de mogelijkheden voor ontmoeting, zowel binnen als buiten. In de buurt kom je elkaar tegen. Activiteiten die hierop zijn gericht, willen we ondersteunen. Bewonersinitiatieven die zich hebben bewezen, moeten sneller en gemakkelijker meerjarige financiering krijgen.
- GroenLinks wil bewoners betrekken en invloed geven bij de uitvoering en beoordeling van de dienstverlening in het welzijnswerk. Kennis en expertise van ervaringsdeskundigen moeten worden beloond. De buurtbesturen verdienen ondersteuning.
- Per buurt en wijk is voor andere sociale vraagstukken aandacht nodig. GroenLinks wil met iedereen die in de wijk actief is een plan maken om de grootste problemen gezamenlijk aan te pakken.
- In sommige buurten zien we de noodzaak van laagdrempelige locaties waar bewoners niet alleen elkaar kunnen ontmoeten, maar ook makkelijk in contact komen met wijkwelzijnswerkers. Zo zorgen we dat advies en ondersteuning dichtbij zijn voor mensen die niet makkelijk hulp zoeken of vinden.

Samenwerking en vertrouwen

In alles staan mensen centraal. Dat lijkt een open deur. Toch zie je in de praktijk dat het vaak draait om regels en systemen. Te vaak krijgen mensen die hulp het hardst nodig hebben, het moeilijkst zelfstandig toegang tot die hulp. Dat willen we fundamenteel omdraaien. We willen dat de overheid bij alle keuzes die nodig zijn, uitgaat van vertrouwen in mensen. Samenwerking tussen zorgaanbieders, cliënten en ervaringsdeskundigen stellen we voorop.

Zorgverleners willen goede zorg bieden, maar worden nu teveel belemmerd door registraties die impliciet zijn gebaseerd op wantrouwen. We stoppen daarom met nodeloze administratie en controledruk en maken zorgprofessionals weer baas van eigen werk. Als we uitgaan van vertrouwen, kunnen de mogelijkheden en behoeften van mensen weer leidend zijn bij de hulpverlening. Het gaat om kwaliteit. Niet om de juiste formulieren en de laagste prijs.

Onze programmapunten

- Zorg en winst horen niet bij elkaar. GroenLinks stelt samenwerking tussen zorgaanbieders voorop. Meer samenwerking levert niet alleen betere hulp- en ondersteuning op, maar is ook goedkoper.
- De zogenoemde 'doorbraakaanpak' zorgt voor oplossingen bij huishoudens met veel en ingewikkelde problemen. Hierbij krijgen professionals de vrijheid om te doen wat nodig is om de problemen van deze mensen voor langere termijn op te lossen. Deze aanpak wordt niet geremd door bureaucratie en zoekt de grenzen op van wat mogelijk is. Het is een mooi voorbeeld van een aanpak waarin niet de systemen en regels centraal staan, maar de mensen om wie het draait. GroenLinks breidt deze aanpak de komende jaren verder uit.
- Door inzet op preventie, samenwerking en vaste afspraken met zorgaanbieders en andere partners zorgen wij dat kwalitatief goede zorg toegankelijk en betaalbaar blijft.
- We willen experimenteren met een integraal persoonsgebonden budget (pgb). Mensen die dat nodig hebben en aankunnen, krijgen de mogelijkheid van een pgb voor alle aspecten van hun leven: voor zorg, werk, wonen, sport, welzijn en onderwijs.
- GroenLinks geeft de klanten van instellingen voor zorg en welzijn grotere invloed op de beoordeling van de kwaliteit van de dienstverlening. De gemeente geeft ervaringsdeskundigen en bewoners invloed op de inkoop, uitvoering en bijsturing van zorg.
- We moeten de grote personeelstekorten in de zorg tegengaan. Daarom zet GroenLinks zich samen met de onderwijsinstellingen actief in voor het opleiden van zorgpersoneel. Instellingen die door de gemeente gesubsidieerd of gecontracteerd worden, moeten een voorbeeldige werkgever zijn en zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden.
- GroenLinks stimuleert dat zorg en welzijn worden verbonden met kunst, cultuur of sport. We willen dat kwetsbare of zieke mensen ermee in contact kunnen komen (zie ook hoofdstuk 3).

5. EERLIJK DELEN IN EEN GROENE ECONOMIE

Amersfoort is een rijke, welvarende stad. Veel bedrijven en non-profitorganisaties willen zich hier vestigen. Economische activiteit zorgt voor banen, koopkracht en levendigheid. Het maakt de stad sterk. Helaas delen niet alle Amersfoorters in dit succes. Er zijn grote verschillen in inkomen, woonsituatie en kansen op de arbeidsmarkt. GroenLinks staat voor eerlijk delen. Wij vinden dat iedereen recht heeft op bestaanszekerheid en dezelfde kansen moet krijgen om zich te ontplooiën. De groeiende kloof tussen arm en rijk moet kleiner.

GroenLinks kiest voor een groene en eerlijke economie die werkt voor alle Amersfoorters. Daarin geven we voorrang aan duurzame, verantwoorde ondernemers en bedrijven. Niet het belang van aandeelhouders en financiële rendementen mogen voorop staan, maar de brede welvaart van onze inwoners. Armoede bestrijden we met alle mogelijke middelen omdat iedereen recht heeft op een menswaardig bestaan. Zo bouwen we samen aan een groene en sociale stad waarin we solidair zijn met elkaar.

Groene economie

GroenLinks wil dat de groei van de stad samengaat met verduurzaming. Het gaat om groene economische groei waarin circulariteit, klimaat en biodiversiteit de sturende principes zijn. Dat is noodzakelijk en realistisch (zie hierover ook hoofdstuk 2). In de hele wereld laten bedrijven in duurzame sectoren de grootste groeicijfers zien, zowel in omzet als in werkgelegenheid. Niet-duurzame bedrijven lopen achter de feiten aan en worden door het publiek en soms ook door de rechter gedwongen het roer om te gooien. GroenLinks wil in Amersfoort voor duurzame ondernemers de groene loper uitleggen.

Onze programmapunten

- In een groeiende stad zijn ook meer arbeidsplaatsen nodig. We blijven zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven door een aantrekkelijke stad te zijn voor hun werknemers. De gemeente heeft veel contact met bedrijven en bedrijvenkringen. We willen dat de gemeente die contacten benut om te zorgen dat bedrijven zich in onze stad welkom voelen.
- Voor ondernemers en maatschappelijke initiatieven die vernieuwend zijn op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit maken wij ruimte. Bij de verkoop van bedrijventerreinen nemen we duurzame bouw als verkoopvoorwaarde op.
- We zijn trots op de sectoren zoals de bouw, ict en geo/wateradvies. Zij doen het goed in Amersfoort. We verbinden deze bedrijven en het beroepsonderwijs met elkaar en creëren zo meerwaarde voor de bedrijven en voor de stad.
- Werkzoekenden, opleidingen en opdrachtgevers verbinden we op het thema energietransitie. Energiebesparing, hernieuwbare energie, warmtelevering en uitfasering van aardgas zorgen voor nieuwe banen.

Brede welvaart

GroenLinks staat voor een economie die werkt voor iedereen. We zetten in op brede welvaart. Werk en een goed inkomen zijn voor iedereen belangrijk. Daarom willen we de welvaart op een rechtvaardige manier verdelen. De gemeente moet er alles aan doen om mensen aan het werk te helpen, samen met alle mogelijke partners in de stad. We vragen werkgevers arbeidsplaatsen te bieden voor mensen met een beperking. Goede voorbeelden worden beloond. Werken bij sociale coöperaties wordt meer gestimuleerd.

Onze programmapunten

- We willen dat er een coronafonds komt om te investeren in herstel van de stad. Hierbij geven we voorrang aan investeringen in brede welvaart en groene groei. Denk aan het opleiden en omscholen van mensen met weinig baankansen ten behoeve van de zorg, het onderwijs, de bouw, de energietransitie en de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- De gemeente faciliteert (maatschappelijke) ondernemers, bedrijven en instanties met het scheppen van zogenoemde basisbanen voor mensen die op de reguliere arbeidsmarkt niet terecht kunnen en die ook niet per se een doorstroom naar regulier werk beogen.
- Er komt meer gesubsidieerd werk en we gaan verdringing van reguliere arbeid door re-integratie tegen.
- We beperken het aantal externe medewerkers dat we als gemeente inhuren. We beteugelen doorgeslagen flexwerk. Vast werk moet de norm zijn, ook bij werk dat de gemeente uitbesteedt.
- Amersfoort kent veel zelfstandige ondernemers. We willen zorgen dat er voor hen voldoende werkruimtes en ontmoetingsmogelijkheden zijn. De gemeente moet creatief met ondernemers meedenken, juist ook met kleine en/of startende zzp-ers.
- We zijn blij dat het toerisme na het coronajaar 2020 weer aantrekt. We willen wel dat de gemeente let op een goede balans tussen het toerisme in Amersfoort en de leefbaarheid in de stad.

- De veranderende winkelwensen en de coronacrisis hebben effect op het winkelaanbod. Leegstand van winkels neemt toe. De gemeente Amersfoort gaat actief sturen op het aanbod om leegstand in de belangrijkste winkelgebieden tegen te gaan en de kwaliteit van winkelcentra te versterken. Waar nodig worden winkels geclusterd.
- De gemeente gaat met vastgoedeigenaren om de tafel om transformatie bij hardnekkige leegstand te bespoedigen.

Armoedebestrijding

In Amersfoort leven meer dan 7.000 mensen in armoede, onder wie veel kinderen. In een rijke stad als de onze is dat onaanvaardbaar. Armoede is een hardnekkig probleem. Veel mensen hebben geen uitzicht op betaald werk en armoede gaat vaak van ouder op kind over. Er is daarom een krachtig, eerlijk beleid nodig op het gebied van werk en inkomen, uitkeringen en schulden. De afgelopen jaren heeft GroenLinks onder meer een saneringsfonds opgericht om schulden van mensen op te kopen. Amersfoort loopt daarmee landelijk voorop.

In de komende jaren willen we vooral verder kijken naar de oorzaken achter armoede en schulden. Die kun je wegnemen met een samenhangende aanpak op het gebied van werk, welzijn, wonen en onderwijs. Daarvoor is het nodig dat de gemeente samenwerkt met instanties als het UWV, de wijkteams, het welzijnswerk, woningcorporaties, huisartsen en leraren. Door samenhangende problemen op te sporen, kan hulp effectief zijn. Daarnaast kiezen we voor ruimhartige inkomensondersteuning zodat mensen met een uitkering of een kleine beurs volwaardig mee kunnen doen. Gemeentelijke regelingen op dit punt moeten simpel en gebruiksvriendelijk zijn.

Onze programmapunten

- We gaan uit van vertrouwen. Daarom kiezen we voor bijstand zonder repressie. Er is geen verplichte tegenprestatie. Bijverdienen of een opleiding volgen, wordt makkelijker. Mensen in de bijstand moeten zich kunnen ontwikkelen.
- We willen experimenteren met een basisinkomen. Dat willen we voor een deel van de langdurig werklozen mogelijk maken. Ook een combinatie van bijstand en betaald werk is mogelijk.
- We stimuleren mensen zonder betaald werk om vrijwilligerswerk te doen. Werken zonder loon mag echter geen verdienmodel voor werkgevers worden.
- We investeren structureel in schuldhulpverlening. Schulden worden zo snel mogelijk gesignaleerd en gesaneerd zodat deze niet onnodig oplopen. Huisuitzettingen worden voorkomen, zeker als het gaat om gezinnen met kinderen. De gemeente maakt afspraken met organisaties en bedrijven over het opschorten van incassopraktijken voor mensen in de schuldhulpverlening. Organisaties en bedrijven die daar niet aan meewerken, sluiten achteraan in de rij bij het terugvorderen van schulden.
- We zorgen voor toegankelijke en ruimhartige armoederegelingen. Geldcheck033 is een goed voorbeeld. Kinderen én volwassenen moeten kunnen rekenen op ondersteuning voor schoolkosten, kleding en deelname aan het sociale leven.
- Als de gemeente een fout maakt bij de berekening van bijstand, dan hoeven mensen het teveel ontvangen geld niet terug te betalen. Eenmaal ontvangen, blijft ontvangen.

6. DE STAD IN BALANS MET DE NATUUR

We krijgen steeds vaker te maken met droogte, extreme hitte en wateroverlast. Dat is het gevolg van klimaatverandering. Ook in Amersfoort kan regenwater door de straten gutsen. Daar moeten we de openbare ruimte beter op inrichten. Ook zien we dat de biodiversiteit snel achteruit gaat. Dat begint zich tegen ons te keren. Er zijn minder bijen, huismussen en koolmezen en juist meer plaagdieren en woekerplanten. In de komende jaren zijn drastische maatregelen onvermijdelijk.

Als we de juiste keuzes maken, kan de biodiversiteit binnen de stad zelfs hoger zijn dan daarbuiten. De inrichting van een gezonde stad begint daarom met meer ruimte voor groen. We kiezen voor toegankelijk groen met natuurwaarde, zodat deze ten goede komt aan de mens én de biodiversiteit. Daarnaast kiezen we ervoor om water meer ruimte te geven. De stad als spons. Dan kunnen we extreme neerslag en perioden met droogte beter aan. Water en groen zijn de basis van biodiversiteit, zorgen voor een aantrekkelijke leefruimte en geven verkoeling op warme zomerdagen. Deze inrichtingsprincipes hanteren we bij ieder bouwproject, elke aanpassing van de openbare ruimte en ieder toekomstplan.

Toegankelijk groen met natuurwaarde

Natuur in woonbuurten vergroot leefgebieden van dieren, versterkt de biodiversiteit en maakt de stad beter bestand tegen klimaatverandering. Bomen en planten maken de lucht schoon, geven verkoeling in de zomer en bufferen regenwater. Natuur vlakbij huis is ook voor de bewoners belangrijk. Groen houdt je gezond, vermindert stress en stimuleert je om in beweging te komen. Kinderen spelen vaker buiten en er is meer burenccontact.

Wij willen deze voordelen van een groene omgeving zo goed mogelijk benutten. Groen moet daarvoor toegankelijk zijn en natuurwaarde hebben. We willen dat iedere Amersfoorter nooit langer dan tien minuten hoeft te lopen om in het groen te zijn. Om de natuurwaarde van het groen te vergroten, geven we voorrang aan inheemse planten en bomen, variatie en (extensief) beheer dat rekening houdt met biodiversiteit. Het is goed voor de natuur wanneer groene gebieden in en om de stad ecologisch met elkaar zijn verbonden. Dan wordt het groen letterlijk de stad ingetrokken en kunnen dieren zich verplaatsen. Tegelijk creëren we hiermee aantrekkelijke beweeggrondjes voor bewoners.

Onze programmapunten

- Indien mogelijk combineren we nieuwe ecologische verbindingen met aantrekkelijke en verantwoorde vormen van toegankelijkheid, zodat natuur wél beleefbaar wordt, maar níet onnodig verstoord raakt.
- We gaan door met het planten van extra bomen: circa duizend per jaar. Als bomen in de weg staan, moeten die worden uitgegraven en in een 'bomenbank' worden bewaard voor herplant. Wanneer kap onvermijdelijk is, moet dit worden gecompenseerd. Daarbij kijken we niet alleen naar het aantal bomen, maar ook naar de natuurwaarde die verloren gaat. Gekapt hout moet lokaal worden gebruikt, bijvoorbeeld via KeiStadHout.
- We sturen erop aan dat bouwpartijen natuurinclusief te werk gaan en zo zorgen dat gebouwen en hun omgeving een positieve bijdrage leveren aan biodiversiteit. Bij meerjarige gebiedsontwikkelingen moet het groen zo vroeg mogelijk worden aangelegd, zodat het is aangeslagen vóór een project klaar is.
- Bij aanleg en beheer van groen wordt de ondergrond als uitgangspunt genomen. Dan kunnen planten en bomen beter groeien en zijn ze minder gevoelig voor ziekten.
- Natuur- en recreatiegebieden in en om de stad moeten lopend, per fiets of met het openbaar vervoer goed bereikbaar zijn. We willen dat iedereen er zonder auto gemakkelijk kan komen.
- Steeds meer mensen uit Amersfoort en Hoogland hebben behoefte om te recreëren in het buitengebied van Hoogland-West. We willen daarom investeren in de toegankelijkheid van dit gebied voor fietsers en wandelaars. Met natuurorganisaties en boeren in dit gebied gaan we in gesprek over de vraag hoe natuur, recreatie en landbouw samen kunnen gaan.
- Landgoed Groot Weede in Hoogland (het land van boer Kok) mag niet worden volgebouwd met huizen, maar moet op termijn worden ingericht als een groene ecologische en recreatieve verbinding tussen de Eem, landgoed Coelhorst en park Schothorst.
- Er moet voldoende ruimte blijven voor stadslandbouw, volkstuinten en gezamenlijke moestuinten. De gemeente moet de komst van zogenoemde 'herenboeren' stimuleren. Daarbij is voedsel afkomstig van een gezamenlijke (coöperatieve) boerderij.

- Het groenbeheer moet afhankelijk zijn van de functie van een gebied en de biodiversiteit. Een grasveldje om te spelen en te sporten moet regelmatig worden gemaaid. Op andere plekken krijgt de natuur meer vrijheid. Bermen en braakliggende terreinen willen we inrichten als bloemrijk grasland. Waar dat veilig kan, moeten dode bomen blijven staan of liggen.
- De middelen Roundup (tegen woekerplanten) en Xentari (tegen de eikenprocessierups) doen we in de ban. Hiervoor zetten we liever natuurlijke vijanden in. Zo helpen koolmezen, zwaluwen en vleermuizen in de strijd tegen de eikenprocessierups.
- We staan op tegen lichtvervuiling. Het verstoort de natuur. Verlichting mag alleen daar waar het nodig is voor (sociale) veiligheid. Straatlampen mogen niet hoger hangen dan nodig is voor veilig verkeer en moeten een kleur krijgen die minder verstorend is voor dieren. Particuliere gevel- en reclameverlichting moet worden beperkt.
- Zowel de bewoners van het Leusderkwartier als de dieren in bosgebied Nimmerdor hebben last van het verkeerslawaai van de A28. Deze weg heeft geen geluidscherm ten zuiden van de fietsersbrug. Dat vinden wij wel nodig.

De stad als spons

Overmatige hitte, extreme hoosbuien en lange periodes van aanhoudende droogte zijn het gevolg van klimaatverandering en van de manier waarop de stad is versteend. Er valt veel regen op momenten waarop we er niets aan hebben. Dat wordt dan afgevoerd en zorgt voor overlast in lager gelegen gebieden en voor een tekort als het een tijdje niet regent. Bovendien wordt een stad met veel steen gauw vijf graden warmer. Bij een hittegolf is dat een probleem.

GroenLinks wil dat Amersfoort in 2030 klimaatbestendig is. Daarvoor moet de sponswerking van de stad worden verbeterd. Het principe is: neerslagwater langer vasthouden, ter plaatse laten wegzijgen in de bodem en wat er dan nog teveel is, vertraagd afvoeren. De combinatie met groen en natuur ligt voor de hand: tuinen en parken, maar ook groene daken en gevels. Groen buffert water en biedt verkoeling. De opslagcapaciteit vergroten we met wadi's. Maar ook regentonnen, vijvers, waterpleinen en watergoten op straat bieden uitkomst. Of ondergrondse waterbuffers en infiltratieriolen. We hebben alle opties nodig. De uitdaging is om hiervoor in de groeiende stad ruimte te vinden en om deze oplossingen slim te combineren met andere functies.

Onze programmapunten

- We helpen bewoners hun tuin te vergroenen en regenwater in de tuin weg te laten lopen. We gaan door met Operatie Steenbreek: steen eruit, plant erin. De gemeente geeft het goede voorbeeld door de openbare ruimte te ontstenen. Denk aan middenbermen van wegen, rotondes en 'eilandjes' rond verkeerslichten. Parkeerplaatsen moeten standaard worden uitgevoerd met halfopen verharding.
- Daar waar de stad op de schop gaat voor beheer, herinrichting of vernieuwing nemen we direct klimaatadaptieve maatregelen.
- We steunen het initiatief 'Van Ring naar Park'. Minder doorgaand autoverkeer op de Stadsring, meer ruimte voor groen, waterberging, fietsers en voetgangers (zie ook hoofdstuk 2).

- Er is in Amersfoort een tekort aan open zwemwater. Bij grote ruimtelijke ontwikkelingen zoals Vathorst-Bovenduist en herontwikkeling van de kop van de Isselt kan extra zwemwater misschien worden gecombineerd met de noodzakelijke waterberging. Concrete ideeën zijn een recreatieplas op de grens met Bunschoten en een stadsstrand langs de Eem ter hoogte van het huidige ROVA-terrein.
- Daken moeten worden gebruikt voor zonnepanelen en/of beplanting. Bij nieuwbouw en op alle daken van gemeentelijke gebouwen wordt dat de regel.
- In gebiedsvisies scheppen we voorwaarden voor duurzame landbouw door het gebruik van landbouwgif en kunstmest te beperken en uitdroging van de bodem te voorkomen. We willen de grondwaterstand rond natuurgebieden Coelhorst, Bloeidaal en Schammer verhogen. Daarover gaan we met de betreffende boeren en het waterschap in overleg.

7. EEN LEEFBARE OPENBARE RUIJITE

Een sociale, groene en gezonde stad heeft een publieke ruimte die schoon is, waar kinderen veilig kunnen spelen en waar je wordt uitgenodigd een ommetje te maken en buurtgenoten te ontmoeten. Op dit moment wordt echter ruim zestig procent van de publieke ruimte in de stad ingenomen door auto's en parkeerplaatsen. Dat moet echt anders. Met de verdere groei en verdichting van de stad wordt dat onhoudbaar. GroenLinks wil de openbare ruimte die de afgelopen decennia is opgeofferd aan de auto, heroveren en teruggeven aan voetgangers, fietsers en spelende kinderen.

GroenLinks komt op voor wat waardevol en kwetsbaar is: leefbaarheid, groen en biodiversiteit. Mobiliteit is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van de menselijke maat. De afgelopen raadsperiode hebben we het voor elkaar gekregen de binnenstad autoluw te maken. In de komende periode gaan we in andere delen van de stad op deze voet verder. We willen de dominantie van de auto doorbreken en alternatieven voor de eigen auto promoten: deelauto's, de fiets, lopen en openbaar vervoer. Bij nieuwbouw kiezen we voor lagere parkeernormen (minder parkeerplaatsen) en geclusterd parkeren, in principe ondergronds, zodat geparkeerde auto's niet langer de straat domineren en er meer groene leefruimte overblijft.

Ruim baan voor de fiets

Met de groei van de stad neemt de druk op de openbare ruimte toe. Bereikbaarheid en leefbaarheid kunnen voor de toekomst alleen worden geborgd als we zuinig zijn met de ruimte. De auto is dat niet: één auto neemt 28 keer meer ruimte in dan een voetganger en 14 keer meer dan een fiets. Om niet alleen te zorgen voor bereikbaarheid van de stad, maar ook voor leefbaarheid van de publieke ruimte, is een nieuwe visie op mobiliteit nodig. Voor GroenLinks staat daarbij centraal dat we de focus verleggen van de auto naar lopen, fietsen en openbaar vervoer.

De schaal van Amersfoort is bij uitstek geschikt voor de fiets. Er zijn steeds meer mensen die de voordelen daarvan onderschrijven. Zij pakken de fiets om naar het station, de binnenstad of andere locaties in de stad te gaan. We zetten daarom maximaal in op verbetering van de fietsinfrastructuur. Door straten in woonwijken zoveel mogelijk om te vormen tot fietsstraten. Door meer en betere stallingen. Door veilige, aantrekkelijke en snelle fietsroutes aan te leggen. In 2016 is mede op ons initiatief het Fietsplan van de gemeente Amersfoort vastgesteld. Hierin staan veel goede maatregelen om het fietsen te stimuleren. Wij willen dat dit plan in de komende jaren voortvarend wordt uitgevoerd.

Onze programmapunten

- Er moet meer geld en capaciteit komen voor uitvoering van het Fietsplan 2016.
- Op plekken waar doorgaande fietsroutes drukke autowegen kruisen moeten fietsers voorrang krijgen. Doorgaande fietsroutes krijgen een rood wegdek en een duidelijke fietsroutemarkering.
- Verkeerslichten moeten fietsvriendelijk worden afgesteld zodat je nooit langer dan 20 seconden hoeft te wachten.
- Bij winkels, openbare gebouwen en haltes van het openbaar vervoer moeten meer, veilige en toegankelijke stallingplaatsen komen. Bij nieuwe woongebouwen moeten goede stallingen direct worden mee-ontworpen.
- We maken haast met de herinrichting van het Stationsplein en de bijbehorende fietsenkelders. Desnoods komt er eerst een tijdelijke oplossing voor het tekort aan fietsparkeerplaatsen.
- Bij de stationstraverse aan de Barchman Wuytierslaan moet een verbinding komen voor fietsers en voetgangers tussen het Bergkwartier en het Soesterkwartier.

Auto te gast

Amersfoort is toe aan een nieuwe visie op de bereikbaarheid van de stad. Het huidige Verkeer- en Vervoersplan dateert van 2013 en is niet meer van deze tijd. Vooral oudere delen van de stad zijn niet berekend op het groeiende aantal auto's. Met name in en rond de binnenstad is de parkeerdruk hoog en eist de auto teveel ruimte op. Bezoekers aan de stad of mensen die er werken zoeken een gratis parkeerplaats in woonstraten. Vervolgens staan de straten vol en kunnen bewoners hun eigen auto niet meer kwijt. Hulpdiensten hebben soms moeite hun weg door de volle straten te banen en voor spelende kinderen is al helemaal geen plek meer. De Stadsring is in de loop der jaren uitgegroeid tot een brede verkeersader die de vitaliteit van de omgeving aantast. Als de stad verder groeit, leidt dat op steeds meer plaatsen tot een onveilige en onleefbare situatie.

In onze visie staan fietsers, voetgangers en de kwaliteit van de openbare ruimte centraal. De auto is welkom, maar komt niet langer op de eerste plaats. Doorgaande verkeersstromen door de stad willen we beperken. Voor de ontsluiting van de stad gaan we meer gebruikmaken van de 'buitenring': de Bunschoterstraat, de Rondweg Noord en Oost, de A1 en de A28. In de stad gaat de maximumsnelheid omlaag en het parkeren gaan we beter regelen. Deelautogebruik en openbaar vervoer willen we bevorderen.

Onze programmapunten

- De maximumsnelheid gaat omlaag. Dat is veiliger, rustiger en scheelt luchtvervuiling. Binnen de bebouwde kom wordt 30 km/uur de norm. We trekken geld uit om de inrichting van wegen daarop aan te passen. Alleen op grote doorgaande vierbaanswegen geldt nog een maximumsnelheid van 50 km/uur. Bij provincie en Rijk maken we ons hard om op provinciale en rijkswegen binnen onze gemeente de maximumsnelheid te verlagen naar respectievelijk 60 en 80 km/uur.
- De Stadsring versmallen we naar twee rijstroken met een maximumsnelheid van 30 km/uur. De vrijkomende ruimte benutten we voor wandelaars, fietsers, groen en waterberging. We ondersteunen het initiatief 'Van Ring naar Park' om het Zocherplantsoen in ere te herstellen. Ook het deel van de Amsterdamseweg ter hoogte van de kop van de Isselt brengen we terug naar twee rijstroken met 30 km/uur. Daar gebruiken we de vrijkomende ruimte onder andere voor een groene verbinding tussen de groengordel van het Soesterkwartier en de Eem.
- De Westelijke Ontsluiting is een hoofdpijndossier voor de stad. GroenLinks is tegen het uitgeven van aanvullend gemeentelijk geld aan deze weg. Feit is, dat stoppen met het project de gemeente inmiddels meer geld kost, dan het project doorzetten. Voor het vervolg vinden we het belangrijk dat de veiligheid van de spoorkruising voor fietsers en voetgangers, de fietsvoorzieningen en de ecologische verbindingen worden verbeterd. We gaan op zoek naar een zo goed mogelijk vervolg van dit project.
- We bouwen mobiliteitshubs aan de buitenring van de stad waar je makkelijk kunt overstappen van auto naar fiets of openbaar vervoer. In de binnenstad gaat het aantal parkeerplaatsen omlaag.
- Het gebied met betaald parkeren breiden we verder uit, liefst naar de hele stad. Dat geeft duidelijkheid en is het meest eerlijk. Dat voorkomt bovendien parkeertoerisme en een waterbedeffect waarbij het parkeerprobleem zich verplaatst. Bewoners krijgen een ontheffing voor betaald parkeren in hun eigen wijk. Voor de eerste auto kost zo'n ontheffing een paar tientjes per jaar. Een tweede of derde ontheffing is duurder.
- In en rond de binnenstad worden de tarieven voor parkeren op straat fors duurder zodat het aantrekkelijker wordt om de parkeergarages te gebruiken. In de rest van de stad brengen we de parkeertarieven in lijn met die van vergelijkbare steden in Nederland.
- In buurten waar parkeerplekken over zijn, willen we deze in samenspraak met bewoners omzetten in groen, fietsenstallingen en speelruimte voor kinderen.
- Bij nieuw te ontwikkelen woonlocaties zetten we vanaf de eerste pennenstreek in op bereikbaarheid voor fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer. Hierdoor zijn minder parkeerplaatsen nodig. De parkeerplaatsen die wel nodig zijn, worden geclusterd, bij voorkeur in ondergrondse garages. Hierdoor blijft er meer groene leefruimte over.

- Elke wijk moet elke dag van de week goed bereikbaar zijn per openbaar vervoer. De gemeente dringt daar bij de provincie op aan.
- In het Hogekwartier zijn veel extra woningen gebouwd en de komende jaren gaat dat ook in het Hoefkwartier gebeuren. Deze verdichting willen we aangrijpen om samen met de provincie te onderzoeken of er een snelbusverbinding kan komen tussen deze wijken en de stad Utrecht. Forensen zijn hiermee in circa twintig minuten op Utrecht Science Park.
- Elektrische deelscooters kunnen een waardevolle aanvulling zijn voor de mobiliteit in Amersfoort. Mits de geparkeerde scooters niet een voortdurende sta-in-de-weg zijn voor voetgangers. Aanbieders die op dit punt de zaak niet voor elkaar hebben, verliezen hun vergunning.
- We bevorderen het gebruik van deelauto's. We willen dat de gemeente samen met aanbieders een campagne opzet voor adoptie van elektrische deelauto's. Parkeervergunningen voor deelauto's worden met voorrang toegekend.
- GroenLinks neemt het initiatief voor een jaarlijkse autovrije (zon)dag in Amersfoort.

Schone lucht

De lucht in de stad is lang niet schoon. Vooral ouderen, kinderen en mensen met astma merken dat iedere dag. Zij hebben vaak last van fijnstof. Voor sommigen is het ziekmakend. De grootste bronnen van vervuiling zijn verbrandingsmotoren van auto's en brommers, kachels en open haarden en – rond oud en nieuw – vuurwerk. Naarmate de stad dichter wordt bebouwd, staat de luchtkwaliteit verder onder druk.

GroenLinks wil voorkomen dat we vieze lucht moeten inademen. Daarom willen we emissieloos vervoer stimuleren. Daarnaast moet er iets gebeuren aan de uitstoot van kachels en open haarden. Met de Omgevingswet (die in 2022 van kracht wordt) kan de gemeente dat doen.

Onze programmapunten

- De EU schrijft voor dat in 2030 alle nieuwe auto's elektrisch zijn. Wij willen dat de gemeente daarop anticipeert en zorgt voor een stadsdekkend netwerk van laadpalen.
- Geen tweetakt scooters en tuktuks meer in Amersfoort. Brommers en scooters moeten zo snel mogelijk volledig elektrisch worden.
- We ontwikkelen regelgeving om de overlast door houtrook aan te pakken. We willen zowel het gebruik van bestaande als nieuwe houtkachels en openhaarden beter reguleren en handhaven.
- Amersfoort moet vuurwerkvrij worden. Consumentenvuurwerk moet worden verboden. Tegelijk willen we dat de gemeente de organisatie van een professionele vuurwerkshow ondersteunt.
- We willen een zero-emissiezone voor stadslogistiek. De bevoorrading van het centrum mag op termijn alleen nog gebeuren met emissieloze voertuigen vanuit een centrale mobiliteitshub.
- Bij aanbestedingen in de bouw stellen we eisen aan emissieloze logistiek. Geen dieselaggregaten meer, maar elektrisch bouw materieel. Met nutsbedrijven maken we afspraken om bouwlocaties voorafgaand aan de bouw op het krachtstroomnet aan te sluiten, zodat ook daadwerkelijk emissieloos gewerkt kan worden.

Inwoners aan zet

Net als bij bouwprojecten (zie hoofdstuk 1) willen bewoners ook betrokken worden bij inrichting en beheer van de openbare ruimte. De Participatiegids Ruimtelijke Ontwikkelingen is in eerste instantie bedoeld voor bouwprojecten, maar dezelfde uitgangspunten zijn wat ons betreft ook van toepassing bij de openbare ruimte. Mensen brengen kennis en expertise in die zeer waardevol kan zijn. De gemeente moet daarom informatie over plannen voor de openbare ruimte sneller en actiever delen en meer vertrouwen op de goede wil van betrokken inwoners. De gemeente moet duidelijke kaders stellen om het algemeen belang te bewaken, maar daarbinnen zoveel mogelijk ruimte bieden voor burgerparticipatie.

Onze programmapunten

- De Participatiegids Ruimtelijke Ontwikkelingen moet ook gelden als leidraad bij inrichting en beheer van de openbare ruimte.
- Gezamenlijk groenbeheer door bewoners juichen we toe en begeleiden we waar nodig. Het afstaan van stukjes gemeentelijk groen aan particuliere huiseigenaren roepen we juist een halt toe. Dat leidt in de praktijk te vaak tot meer tegels en verschraling van de ruimte.
- Bij het (her)inrichten van straten of gebieden moet de gemeente ook altijd het perspectief van kinderen meenemen. In alle bestemmingsplannen houden we rekening met kindvriendelijke routes, oversteekplaatsen en speelplekken.

8. BESTUUR EN FINANCIËN

Het gemeentebestuur is er voor de burgers. Niet omgekeerd. Dat wordt in de stad niet altijd zo ervaren. In de afgelopen periode zijn stappen gezet naar bestuurlijke vernieuwing, maar het is nog niet genoeg. We kunnen de kracht van de stad beter benutten: van kennis en ervaring van inwoners, bedrijven en organisaties. Zowel bij beleidsontwikkeling, bij uitvoering als bij controle daarop. Bij verschillende onderwerpen in dit programma hebben we al laten zien hoe we dat willen doen. Bijvoorbeeld door woongroepen en wooncoöperaties meer ruimte te geven en bewoners te betrekken bij ruimtelijke plannen (hoofdstuk 1), bij de energietransitie (hoofdstuk 2), bij de besteding van middelen in het welzijnswerk (hoofdstuk 4) en bij de inrichting van de openbare ruimte (hoofdstuk 7). We willen professionals in de zorg en het onderwijs de ruimte geven en niet voor de voeten lopen met controledrift (hoofdstuk 4).

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we met een nieuwe democratie de bewoners ook bij beleidsontwikkeling actief willen betrekken. Heldere en verantwoorde financiële afwegingen zijn daarbij uiteraard een randvoorwaarde.

Een nieuwe democratie

De huidige tijd vraagt om meer democratie dan alleen via verkiezingen. Een gemeenteraad die eens per vier jaar wordt gekozen, maakt soms keuzes die door de inwoners niet meer als de hunne worden ervaren. Besluiten in onze veelstemmige samenleving en de veelheid van belangen vragen om meer directe participatie én meer invloed van inwoners. Enkele keren is in dit programma het woord 'ervaringsdeskundigheid' gebruikt. Wij willen die beter benutten. De gemeenteraad moet daarom worden aangevuld met de denkkraft en wijsheid van burgers. We willen experimenteren met nieuwe vormen van (directe) participatie, zoals een gelote burgerraad. Bij de start van de nieuwe raadsperiode willen we hiermee een begin maken.

Onze programmapunten

- Om inwoners meer inzicht te geven in beleidsontwikkelingen willen we dat beleidsgegevens beschikbaar worden gesteld via open data.
- GroenLinks wil dat iedere wijk een kindervijkrad en de stad een kinderbunneemeester krijgt. Samen met jongeren maken we een plan hoe we de participatie van jongeren in Amersfoort kunnen verbeteren. Zo krijgen kinderen en jongeren de mogelijkheid om hun stempel te drukken op plannen voor hun wijk en de stad.
- We gaan verder experimenteren met nieuwe vormen van directe participatie zoals de gelote burgerraad. We gebruiken de ervaringen die daarmee worden opgedaan in Amsterdam en andere steden.
- Amersfoort ontwikkelt een eigen vorm van 'Right to Challenge'. De gemeente bepaalt samen met bewonersinitiatieven hoe dit eruit komt te zien. Het gaat erom dat de ruimte er is waar inwoners bepaalde taken van de gemeente kunnen oppakken. Op basis van een gelijkwaardig partnership werken we samen aan de maatschappelijke vraagstukken van de stad.
- We willen burgerinitiatieven koppelen aan ambtenaren. Dat moet voorkomen dat inwoners de weg kwijtraken en het gevoel hebben dat zij van het kastje naar de muur gestuurd worden.
- De gemeente moet meer gebiedsgericht gaan werken en minder sectorgericht. De gezamenlijke opgaves voor een wijk of buurt zijn leidend bij beleidsontwikkeling en aanpak. Uit gebiedsgerichte samenwerking kan kracht ontstaan.
- In communicatie moet de gemeente minder denken vanuit wet- en regelgeving en meer vanuit de belevingswereld van de inwoners en diens zorgen of wensen.
- We koesteren de lokale journalistiek. Het is de luis in de pels van de lokale democratie. De gemeente moet meer doen om de continuïteit en kwaliteit van de lokale journalistiek te waarborgen.

Een verantwoord financieel beleid

De gemeente moet op een verantwoorde en transparante manier met geld omgaan. Iedere euro is immers een euro van ons allemaal. Voor elk beleidsterrein moet duidelijk zijn welke investeringen op stapel staan. Er moet een heldere set beleidsdoelstellingen zijn met bijbehorende prestatie-indicatoren en streefcijfers. De uitleg moet duidelijk zijn, zodat iedereen kan volgen hoe de gemeente haar geld besteedt.

Onze programmapunten

- GroenLinks hanteert het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Vanuit dat principe mag de Onroerendezaakbelasting (OZB) beperkt omhoog als dat voor een groen en sociaal Amersfoort nodig is.
- GroenLinks staat voor een degelijk financieel beleid. In dat kader streven we naar een ratio van het zogenoemde weerstandsvermogen tussen 1 en 1,5. Wanneer het vermogen daaronder komt, kiezen we eerst voor maatregelen die de inkomsten van de gemeente verhogen en pas dan voor bezuinigingen. Als bezuinigingen nodig zijn, worden de meest kwetsbare inwoners van onze stad ontzien.
- De afvalstoffenheffing is met name voor huishoudens met een laag inkomen een aanzienlijke belasting. Wettelijk is bepaald dat de tarieven voor afvalstoffenheffing niet hoger dan kostendekkend mogen zijn. Wanneer in een bepaald jaar de tarieven wel hoger zijn, wordt dat in het volgende jaar verrekend.
- De parkeertarieven van Amersfoort liggen aanzienlijk lager dan in vergelijkbare gemeenten. We willen die op hetzelfde niveau brengen.
- We willen de norm voor het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen verhogen tot 120 procent van de bijstandsnorm. Inwoners die de stap van uitkering naar betaald werk zetten, riskeren dan niet dat zij er per saldo financieel op achteruitgaan.
- De vervuiler betaalt. Vanuit dat principe willen we dat activiteiten die de leefbaarheid en het milieu belasten, duurder worden. Schone alternatieven worden goedkoper.

DANK

Voor dit verkiezingsprogramma is input geleverd door een groot aantal kritische meedenkers en betrokkenen, leden en niet-leden, professionals en bewoners. De programmacommissie heeft deze input verwerkt tot een coherent geheel. Op 13 november 2021 is het programma vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering van GroenLinks Amersfoort.

De programmacommissie bestond uit Bram Leeuwenkamp, Jeroen Bulthuis en Edwin Hinlopen.

Redactie
Henk Bouwmeester

Foto's
Ester Overmars
Ida Bromberg
Marjolein Abma

Vormgeving
Jente van Langerak, Calliope Creative

© GroenLinks Amersfoort, 2021
Kijk voor meer informatie op <http://amersfoort.groenlinks.nl/>